ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 8ης Οκτωβρίου 2008 *

Στην υπόθεση Τ-68/04,

SGL Carbon AG, με έδρα το Wiesbaden (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τους M. Klusmann και A. von Bonin, δικηγόρους,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους F. Castillo de la Torre και W. Mölls, επικουρούμενους από τον H.-J. Freund, δικηγόρο,

καθής,

με αντικείμενο αίτημα για ακύρωση της αποφάσεως 2004/420/ΕΚ της Επιτροπής, της 3ης Δεκεμβρίου 2003, σχετικά με τη διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 81 [ΕΚ] και του

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

άρθρου 53 της Συμφωνίας ΕΟΧ (Υπόθεση C.38.359 — Ηλεκτρολογικές και μηχανολογικές εφαρμογές προϊόντων γραφίτη και άνθρακα), και, επικουρικώς, αίτημα για μείωση του προστίμου που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα με την εν λόγω απόφαση,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Βηλαρά (εισηγητή), πρόεδρο, M. Prek και V. Ciucă, δικαστές,

γραμματέας: K. Andová, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 27ης Φεβρουαρίου 2008,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

1 Η SGL Carbon AG (στο εξής: SGL ή προσφεύγουσα) είναι γερμανική επιχείρηση παραγωγής προϊόντων από άνθρακα και γραφίτη, χρησιμοποιούμενων σε ηλεκτρολογικές και μηχανολογικές εφαρμογές.

2 Κατά τη συνάντησή τους με εκπροσώπους της Επιτροπής στις 18 Σεπτεμβρίου 2001, οι εκπρόσωποι της Morgan Crucible Company plc (στο εξής: Morgan) πρότειναν τη συνεργασία τους, προκειμένου να αποδειχθεί η ύπαρξη καρτέλ στην ευρωπαϊκή αγορά προϊόντων από άνθρακα για ηλεκτρολογικές και μηχανολογικές εφαρμογές και ζήτησαν την υπαγωγή τους στα μέτρα επιείκειας που προβλέπει η ανακοίνωση 96/C 207/04 της Επιτροπής, σχετικά με τη μη επιβολή ή τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων (ΕΕ 1996, C 207, σ. 4, στο εξής: ανακοίνωση περί συνεργασίας).

3 Στις 2 Αυγούστου 2002, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 11 του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων [81 ΕΚ] και [82 ΕΚ] (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25), η Επιτροπή απηύθυνε στις C. Conradty Nürnberg GmbH (στο εξής: Conradty), Le Carbone-Lorraine (στο εξής: LCL), Schunk GmbH και στη θυγατρική της Schunk Kohlenstoff-Technik GmbH (στο εξής, από κοινού: Schunk), Eurocarbo SpA, Luckerath BV, Gerken Europe SA, καθώς και στην προσφεύγουσα αίτημα παροχής πληροφοριών σχετικά με τη συμπεριφορά τους στην επίμαχη αγορά. Το έγγραφο που εστάλη στη Schunk αφορούσε, επίσης, τις δραστηριότητες της Hoffmann & Co. Elektrokohle AG (στο εξής: Hoffmann), την οποία εξαγόρασε η Schunk στις 28 Οκτωβρίου 1999.

4 Η προσφεύγουσα απάντησε στο αίτημα παροχής πληροφοριών της Επιτροπής με έγγραφο της 30ής Σεπτεμβρίου 2002.

5 Με έγγραφο της 17ης Μαρτίου 2003, ζήτησε την εφαρμογή της ανακοινώσεως περί συνεργασίας και διαβίβασε στην Επιτροπή αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την επίμαχη σύμπραξη.

6 Στις 23 Μαΐου 2003, η Επιτροπή, βάσει των στοιχείων που της είχαν παρασχεθεί, απηύθυνε ανακοίνωση αιτιάσεων στην προσφεύγουσα και στις άλλες εμπλεκόμενες επιχειρήσεις, δηλαδή στις Morgan, Conradty, LCL, Schunk και Hoffmann. Η προσφεύγουσα απάντησε ότι δεν αμφισβητεί, κατ' ουσίαν, τα διαλαμβανόμενα στην ανακοίνωση των αιτιάσεων περιστατικά.

7 Κατόπιν ακροάσεως των εμπλεκομένων επιχειρήσεων, πλην των Morgan και Conradty, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση 2004/420/ΕΚ, της 3ης Δεκεμβρίου 2003, σχετικά με τη διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 81 [ΕΚ] και του άρθρου 53 της Συμφωνίας ΕΟΧ (Υπόθεση C.38.359 — Ηλεκτρολογικές και μηχανολογικές εφαρμογές προϊόντων γραφίτη και άνθρακα) (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), η οποία κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα με έγγραφο της 11ης Δεκεμβρίου 2003. Περίληψη της προσβαλλομένης αποφάσεως δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 28 Απριλίου 2004 (ΕΕ L 125, σ. 45).

8 Με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι οι επιχειρήσεις προς τις οποίες απευθύνεται η απόφαση αυτή μετείχαν σε ενιαία και διαρκή παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ και, από 1ης Ιανουαρίου 1994, του άρθρου 53, παράγραφος 1, της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ), παράβαση η οποία συνίσταται σε άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών πώλησης και άλλων όρων συναλλαγής με τους πελάτες, σε κατανομή των αγορών, ιδίως διά της κατανομής πελατών, και σε συντονισμένες ενέργειες (ποσοτικούς περιορισμούς, αυξήσεις τιμών και εμπορικούς αποκλεισμούς) έναντι των ανταγωνιστών που δεν μετείχαν στο καρτέλ (αιτιολογική σκέψη 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

9 Η προσβαλλόμενη απόφαση περιλαμβάνει τις ακόλουθες διατάξεις:

«Άρθρο 1

Οι κάτωθι επιχειρήσεις παρέβησαν τις διατάξεις του άρθρου 81, παράγραφος 1, [ΕΚ] και, από 1ης Ιανουαρίου 1994, του άρθρου 53, παράγραφος 1, της Συμφωνίας ΕΟΧ, διά της συμμετοχής τους, κατά τα αναφερόμενα χρονικά διαστήματα, σε συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές στον τομέα των προϊόντων από άνθρακα και γραφίτη για ηλεκτρολογικές και μηχανολογικές εφαρμογές:

— [Conradty], από τον Οκτώβριο του 1988 έως τον Δεκέμβριο του 1999

— [Hoffmann], από τον Σεπτέμβριο του 1994 έως τον Οκτώβριο του 1999

— [LCL], από τον Οκτώβριο του 1988 έως τον Ιούνιο του 1999,

— [Morgan], από τον Οκτώβριο του 1988 έως τον Δεκέμβριο του 1999,

— [Schunk], από τον Οκτώβριο του 1988 έως τον Δεκέμβριο του 1999,

— [SGL], από τον Οκτώβριο του 1988 έως τον Δεκέμβριο του 1999.

Άρθρο 2

Για τις διαλαμβανόμενες στο άρθρο 1 παραβάσεις, επιβάλλονται τα εξής πρόστιμα:

— [Conradty]: 1 060 000 ευρώ,

— [Hoffmann]: 2 820 000 ευρώ,

— [LCL]: 43 050 000 ευρώ,

— [Morgan]: 0 ευρώ,

— [Schunk]: 30 870 000 ευρώ,

— [SGL] : 23 640 000 ευρώ.

Το πρόστιμο καταβάλλεται εντός τριών μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της παρούσας απόφασης […]

Αν παρέλθει αυτή η προθεσμία, οφείλονται αυτοδικαίως τόκοι με το επιτόκιο που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις κύριες πράξεις αναχρηματοδότησης κατά την πρώτη εργάσιμη ημέρα του μήνα κατά τον οποίο εκδόθηκε η παρούσα απόφαση, προσαυξημένο κατά 3,5 εκατοστιαίες μονάδες.»

10 Όσον αφορά τον υπολογισμό των προστίμων, η Επιτροπή χαρακτήρισε την παράβαση πολύ σοβαρή, λόγω της φύσεώς της, των επιπτώσεών της στην εντός του ΕΟΧ αγορά των επίμαχων προϊόντων, έστω και αν οι επιπτώσεις αυτές δεν είναι δυνατόν να μετρηθούν με ακρίβεια, και της γεωγραφικής εκτάσεως της εξεταζόμενης αγοράς (αιτιολογική σκέψη 288 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

11 Για να συνεκτιμήσει τη σχετική σημασία της παράνομης συμπεριφοράς της κάθε μετέχουσας στο καρτέλ επιχείρησης και, επομένως, την πραγματική επίπτωσή της στον ανταγωνισμό, η Επιτροπή κατέταξε τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις σε τρεις κατηγορίες, ανάλογα με τη σημασία της κάθε μιας στην αγορά, την οποία προσδιόρισε με κριτήριο τα μερίδια αγοράς (αιτιολογικές σκέψεις 289 έως 297 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

12 Συνεπώς, οι LCL και Morgan, ως οι δύο μεγαλύτερες επιχειρήσεις με μερίδια αγοράς άνω του 20 %, κατατάχθηκαν στην πρώτη κατηγορία. Η Schunk και η προσφεύγουσα, ως μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις με μερίδια αγοράς από 10 έως 20 %, κατατάχθηκαν στη δεύτερη κατηγορία. Οι Hoffmann και Conradty, ως μικρές επιχειρήσεις με μερίδια αγοράς μικρότερα του 10 %, κατατάχθηκαν στην τρίτη κατηγορία (αιτιολογικές σκέψεις 37 και 297 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

13 Βάσει των ως άνω εκτιμήσεων, η Επιτροπή, με κριτήριο τη σοβαρότητα της παραβάσεως, όρισε ως ποσό εκκίνησης για την επιβολή του προστίμου τα 35 εκατομμύρια ευρώ για τις LCL και Morgan, τα 21 εκατομμύρια ευρώ για τη Schunk και την προσφεύγουσα και τα 6 εκατομμύρια ευρώ για τις Hoffmann και Conradty (αιτιολογική σκέψη 298 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

14 Σχετικά με τη διάρκεια της παραβάσεως, η Επιτροπή έκρινε ότι όλες οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις υπέπεσαν σε παράβαση μεγάλης διάρκειας. Λόγω του ότι η παράβαση διήρκεσε έντεκα έτη και δύο μήνες, η Επιτροπή προσαύξησε το ποσό εκκίνησης ως προς την προσφεύγουσα, τη Morgan, τη Schunk και την Conradty κατά 110 %. Ως προς την LCL, η Επιτροπή δέχθηκε ότι η παράβαση διήρκεσε δέκα έτη και οκτώ μήνες και προσαύξησε το ποσό εκκίνησης κατά 105 %. Ως προς τη Hoffmann, το ποσό εκκίνησης αυξήθηκε κατά 50 %, λόγω του ότι η παράβαση διήρκεσε πέντε έτη και ένα μήνα (αιτιολογικές σκέψεις 299 και 300 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

15 Συνεπώς, το βασικό ποσό του προστίμου, το οποίο καθορίστηκε με κριτήριο τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παραβάσεως, ήταν 73,5 εκατομμύρια ευρώ για τη Morgan, 71,75 εκατομμύρια ευρώ για την LCL, 44,1 εκατομμύρια ευρώ για την προσφεύγουσα και τη Schunk, 12,6 εκατομμύρια ευρώ για την Conradty και 9 εκατομμύρια ευρώ για τη Hoffmann (αιτιολογική σκέψη 301 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

16 Η Επιτροπή δεν δέχθηκε κανένα επιβαρυντικό ή ελαφρυντικό στοιχείο σε βάρος ή υπέρ των εμπλεκομένων επιχειρήσεων (αιτιολογική σκέψη 316 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

17 Όσον αφορά την εφαρμογή της ανακοινώσεως περί συνεργασίας, η Morgan απαλλάχθηκε από το πρόστιμο ως η πρώτη επιχείρηση που επισήμανε την ύπαρξη του καρτέλ στην Επιτροπή (αιτιολογικές σκέψεις 319 έως 321 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

18 Βάσει του σημείου Δ της εν λόγω ανακοινώσεως, η Επιτροπή μείωσε το ποσό του προστίμου που θα επιβαλλόταν λόγω μη συνεργασίας κατά 40 % για την LCL, κατά 30 % για τις Schunk και Hoffmann και κατά 20 % για την προσφεύγουσα, η οποία ήταν η τελευταία που συνεργάστηκε (αιτιολογικές σκέψεις 322 έως 338 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

19 Με την προσβαλλόμενη απόφαση, υπό τον τίτλο «Δυνατότητα πληρωμής και άλλοι παράγοντες», η Επιτροπή, αφού απέρριψε την επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας περί αδυναμίας καταβολής του προστίμου, υπενθύμισε ότι της είχε προσφάτως επιβάλει τρία άλλα σημαντικού ύψους πρόστιμα για τη συμμετοχή της σε άλλες συμπράξεις.

20 Η Επιτροπή διευκρίνισε ότι, με την απόφαση 2002/271/ΕΚ της 18ης Ιουλίου 2001, σχετικά με διαδικασία του άρθρου 81 [ΕΚ] και του άρθρου 53 της Συμφωνίας ΕΟΧ (Υπόθεση COMP/E-1/36.490 — Ηλεκτρόδια γραφίτη) (ΕΕ 2002, L 100, σ. 1), στο πλαίσιο της λεγόμενης υποθέσεως «ηλεκτρόδια γραφίτη», και με την απόφαση 2006/460/ΕΚ, της 17ης Δεκεμβρίου 2002, σχετικά με διαδικασία βάσει του άρθρου 81 [ΕΚ] και του άρθρου 53 της Συμφωνίας για τον ΕΟΧ (Υπόθεση C.37.667 — Ειδικός γραφίτης) (ΕΕ 2006, L 180, σ. 20), στο πλαίσιο της λεγόμενης υποθέσεως «ειδικός γραφίτης», επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα πρόστιμο 80,2 εκατομμυρίων ευρώ, για τη συμμετοχή της στο καρτέλ των ηλεκτροδίων γραφίτη, και δύο πρόστιμα 18,94 εκατομμυρίων ευρώ και 8,81 εκατομμυρίων ευρώ, δηλαδή 27,75 εκατομμυρίων ευρώ συνολικά, για τη συμμετοχή της σε συμπράξεις στις αγορές του ισοστατικού γραφίτη και του γραφίτη εξέλασης (αιτιολογική σκέψη 358 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

21 Λαμβάνοντας υπόψη τις σοβαρές οικονομικές δυσχέρειες της προσφεύγουσας και τη χρονική σύμπτωση των προσαπτομένων σε αυτή συμπράξεων, η Επιτροπή έκρινε ότι, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες, δεν ήταν αναγκαίο, προς διασφάλιση του αποτρεπτικού αποτελέσματος, να επιβληθεί στην προσφεύγουσα ολόκληρο το ποσό του προστίμου και, ως εκ τούτου, το μείωσε κατά 33 %, στα 23,64 εκατομμύρια ευρώ (αιτιολογική σκέψη 360 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

22 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 20 Φεβρουαρίου 2004, η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

23 Μετά από τροποποίηση της σύνθεσης των τμημάτων του Πρωτοδικείου, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε, ως πρόεδρος, στο πέμπτο τμήμα, στο οποίο ανατέθηκε, συνεπώς, η υπό κρίση υπόθεση.

24 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (πέμπτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία. Οι διάδικοι ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 27ης Φεβρουαρίου 2008.

25 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση καθόσον την αφορά,

— επικουρικώς, να μειώσει ευλόγως το επιβληθέν πρόστιμο,

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

26 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή,

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

27 Με έγγραφο που περιήλθε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 22 Φεβρουαρίου 2008, η προσφεύγουσα δήλωσε ότι αποσύρει τον τέταρτο, πέμπτο και έκτο λόγο ακυρώσεως που προέβαλε με το δικόγραφο της προσφυγής και οι οποίοι αντλούνται, αντιστοίχως, από εσφαλμένη εκτίμηση, εκ μέρους της Επιτροπής, της συνεργασίας της κατά τη διοικητική διαδικασία, από παράλειψη συνεκτιμήσεως, εκ μέρους της Επιτροπής, της αδυναμίας της καταβολής του προστίμου και από τον δυσανάλογο χαρακτήρα του προστίμου σε σχέση με την ανάγκη διασφαλίσεως ικανού αποτρεπτικού αποτελέσματος.

28 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα επιβεβαίωσε ότι αποσύρει τους προαναφερθέντες λόγους και διευκρίνισε ότι το αίτημα ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως που διατυπώνει με το δικόγραφο της προσφυγής αφορά μόνον το άρθρο 2 της αποφάσεως αυτής, με το οποίο η Επιτροπή επέβαλε πρόστιμα στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις. Οι δηλώσεις αυτές της προσφεύγουσας καταχωρίστηκαν στα πρακτικά της επ' ακροατηρίου συζητήσεως.

Επί του καθορισμού του βασικού ποσού

29 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, κατά τον καθορισμό του βασικού ποσού του προστίμου, η Επιτροπή παραβίασε τις αρχές της αναλογικότητας και της ίσης μεταχείρισης, καθώς και την υποχρέωση αιτιολογήσεως.

Επί της σοβαρότητας της παραβάσεως

— Επί της παραβιάσεως της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως

30 Κατά πάγια νομολογία, από την αιτιολογία μιας ατομικής αποφάσεως πρέπει να διαφαίνεται, κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο, η συλλογιστική του κοινοτικού οργάνου που εκδίδει την πράξη, ούτως ώστε οι ενδιαφερόμενοι να γνωρίζουν τους

λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου και το αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο να ασκήσει τον έλεγχό του. Η υποχρέωση αιτιολογήσεως πρέπει να εκτιμάται αναλόγως των περιστάσεων της συγκεκριμένης περιπτώσεως. Η αιτιολογία δεν απαιτείται να διασαφηνίζει όλα τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα αν η αιτιολογία ανταποκρίνεται στις επιταγές του άρθρου 253 ΕΚ πρέπει να εκτιμάται όχι μόνο βάσει του γράμματος της πράξεως, αλλά και του πλαισίου εντός του οποίου αυτή εκδόθηκε (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Απριλίου 1998, C-367/95 P, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, Συλλογή 1998, σ. I-1719, σκέψη 63 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

31 Όσον αφορά τον καθορισμό των προστίμων που επιβάλλονται λόγω παραβάσεως του δικαίου του ανταγωνισμού, η Επιτροπή τηρεί την υποχρέωση αιτιολογήσεως εφόσον παραθέτει στην απόφασή της τα στοιχεία βάσει των οποίων προσμέτρησε τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της διαπραχθείσας παραβάσεως, χωρίς να οφείλει να παραθέσει αναλυτικότερη αιτιολογία ή αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού του προστίμου (βλ., συναφώς, απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Νοεμβρίου 2000, C-279/98 P, Cascades κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-9693, σκέψεις 38 έως 47· απόφαση του Πρωτοδικείου της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, T-191/98, T-212/98 έως T-214/98, Atlantic Container Line κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-3275, σκέψη 1532). Η παράθεση αριθμητικών στοιχείων σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού των προστίμων, ακόμη και αν τα στοιχεία αυτά είναι χρήσιμα, δεν είναι απαραίτητη για την τήρηση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Οκτωβρίου 2003, C-182/99 P, Salzgitter κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. I-10761, σκέψη 75).

32 Όσον αφορά την αιτιολόγηση των ποσών εκκίνησης σε απόλυτους αριθμούς, υπενθυμίζεται ότι τα πρόστιμα συνιστούν μέσον ασκήσεως της πολιτικής επί του ανταγωνισμού της Επιτροπής, η οποία πρέπει να διαθέτει διακριτική ευχέρεια κατά τον καθορισμό τους, προκειμένου να κατευθύνει τις επιχειρήσεις προς την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού (απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Απριλίου 1995, T-150/89, Martinelli κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1165, σκέψη 59). Επιπλέον, τα πρόστιμα δεν πρέπει να είναι ευχερώς προβλέψιμα για τους επιχειρηματίες. Συνεπώς, η Επιτροπή δεν πρέπει να υποχρεούται να παράσχει στοιχεία αιτιολογίας πέραν εκείνων που αφορούν τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παραβάσεως.

33 Εν προκειμένω, από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι τα πρόστιμα επιβλήθηκαν δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και ότι η Επιτροπή —μολονότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν παραπέμπει ρητώς στις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, της [ΑΧ] (ΕΕ 1998, C 9, σ. 3, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές)— καθόρισε τα πρόστιμα κατ' εφαρμογήν της μεθόδου που ορίζουν οι κατευθυντήριες γραμμές.

34 Σχετικά με τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας περί ανεπαρκούς αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως και τον καθορισμό του ποσού εκκίνησης, αρκεί η επισήμανση ότι από τις αιτιολογικές σκέψεις 277 έως 288 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή παρέθεσε με σαφήνεια τα στοιχεία που έλαβε υπόψη της κατά την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως, δηλαδή τη φύση της παραβάσεως, τις επιπτώσεις της στην εντός του ΕΟΧ αγορά των επίμαχων προϊόντων και τη γεωγραφική έκταση της οικείας αγοράς, εξηγώντας τον τρόπο σταθμίσεως του καθενός από τα στοιχεία αυτά στη συγκεκριμένη περίπτωση.

35 Έτσι, η Επιτροπή, με την προσβαλλόμενη απόφαση, έκρινε ότι:

— η επίδικη παράβαση συνίσταται, κατ' ουσίαν, σε άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών πώλησης ή άλλων όρων συναλλαγής με τους πελάτες, σε κατανομή των αγορών, ιδίως διά της κατανομής πελατών, και σε συντονισμένες ενέργειες έναντι των ανταγωνιστών που δεν μετείχαν στο καρτέλ, δηλαδή σε πρακτικές οι οποίες αποτελούν εκ φύσεως τις πλέον σοβαρές παραβάσεις του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ και του άρθρου 53, παράγραφος 1, της Συμφωνίας ΕΟΧ (αιτιολογική σκέψη 278 της προσβαλλομένης αποφάσεως)

— οι συμφωνίες σύμπραξης εφαρμόστηκαν και είχαν επιπτώσεις στην αγορά του ΕΟΧ όσον αφορά τα επίμαχα προϊόντα, μολονότι οι επιπτώσεις αυτές δεν είναι δυνατόν να μετρηθούν με ακρίβεια (αιτιολογική σκέψη 286 της προσβαλλομένης αποφάσεως)

— το καρτέλ κάλυπτε το σύνολο της κοινής αγοράς, καθώς και το σύνολο του ΕΟΧ μετά την ίδρυσή του (αιτιολογική σκέψη 287 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

36 Λαμβάνοντας υπόψη όλους αυτούς τους παράγοντες, η Επιτροπή έκρινε ότι οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις υπέπεσαν σε πολύ σοβαρή παράβαση, για την οποία μπορεί, σύμφωνα με το σημείο 1 Α, δεύτερο εδάφιο, τρίτη περίπτωση, των κατευθυντήριων γραμμών, να επιβληθεί πρόστιμο άνω των 20 εκατομμυρίων ευρώ.

37 Περαιτέρω, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι, στην κατηγορία των πολύ σοβαρών παραβάσεων, η κλίμακα των προβλεπόμενων προστίμων επιτρέπει τη διαφοροποιημένη μεταχείριση των επιχειρήσεων, ούτως ώστε να λαμβάνεται υπόψη η πραγματική οικονομική ικανότητά τους να προκαλέσουν σημαντική βλάβη στον ανταγωνισμό, και τον καθορισμό των προστίμων σε επίπεδο που να διασφαλίζει επαρκώς το αποτρεπτικό αποτέλεσμα.

38 Στο πλαίσιο της εν λόγω διαφοροποιημένης μεταχείρισης των εμπλεκομένων επιχειρήσεων, η οποία κατέστη κατά μείζονα λόγο αναγκαία λόγω των σημαντικών διαφορών ως προς τη σημασία τους στην αγορά, η Επιτροπή κατέταξε τις εν λόγω επιχειρήσεις σε τρεις κατηγορίες ανάλογα με τη σχετική σημασία τους στην αγορά, την οποία προσδιόρισε με κριτήριο τα μερίδια αγοράς. Η προσφεύγουσα κατατάχθηκε στη δεύτερη κατηγορία, διότι το μερίδιό της στην αγορά εκτιμήθηκε σε 14 % (αιτιολογικές σκέψεις 288 έως 297 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

39 Βάσει των ως άνω εκτιμήσεων, η Επιτροπή, με κριτήριο τη σοβαρότητα της παραβάσεως, όρισε ως ποσό εκκίνησης για την προσφεύγουσα τα 21 εκατομμύρια ευρώ (αιτιολογική σκέψη 298 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

40 Η αιτιολογία αυτή δεν περιορίζεται, όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, σε απλή επανάληψη του κειμένου των κατευθυντήριων γραμμών, είναι δε σύμφωνη με τις

επιταγές του άρθρου 253 ΕΚ, όπως αυτό ερμηνεύεται από την παρατεθείσα ανωτέρω, στις σκέψεις 30 έως 32, νομολογία.

41 Πρέπει, συνεπώς, να απορριφθεί η αιτίαση που αντλείται από παραβίαση, εκ μέρους της Επιτροπής, της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως, όσον αφορά τον προσδιορισμό του ποσού εκκίνησης για την επιβολή του προστίμου.

— Επί της πρακτικής περί λήψεως αποφάσεων της Επιτροπής

42 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι τα καθορισθέντα βάσει της σοβαρότητας της παραβάσεως ποσά εκκίνησης, συγκρινόμενα με αυτά που καθορίστηκαν με την ίδια διαδικασία για άλλες επιχειρήσεις σε παρόμοιες υποθέσεις, είναι δυσανάλογα και/ή προκαλούν δυσμενείς διακρίσεις.

43 Κατά πάγια νομολογία, νομικό πλαίσιο για την επιβολή προστίμων δεν μπορεί να αποτελέσει η πρακτική λήψεως αποφάσεων της Επιτροπής, αλλά μόνον ο κανονισμός 17 (απόφαση του Πρωτοδικείου της 20ής Μαρτίου 2002, T-23/99, LR AF 1998 κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-1705, σκέψη 234), οι δε αποφάσεις επί άλλων υποθέσεων έχουν ενδεικτικό μόνο χαρακτήρα όσον αφορά την ενδεχόμενη ύπαρξη δυσμενών διακρίσεων, διότι είναι ελάχιστα πιθανό να είναι πανομοιότυπες οι ιδιαίτερες περιστάσεις των υποθέσεων εκείνων, όπως είναι οι αγορές, τα προϊόντα, οι επιχειρήσεις και τα σχετικά χρονικά διαστήματα (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 21ης Σεπτεμβρίου 2006, C-167/04 P, JCB Service κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. I-8935, σκέψεις 201 και 205, και της 7ης Ιουνίου 2007, C-76/06 P, Britannia Alloys & Chemicals κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. I-4405, σκέψη 60).

44 Συναφώς, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται απλώς ότι, στην περίπτωση συμπράξεων σχετικών με τις τιμές σε αγορές παρόμοιου μεγέθους, τα ποσά εκκίνησης που καθορίζει η Επιτροπή δεν υπερβαίνουν, κατά κανόνα, τα 20 εκατομμύρια ευρώ και ότι το ορισθέν

με την προσβαλλόμενη απόφαση ποσό εκκίνησης αντιστοιχεί, «κατά μέσο όρο», στο 48 % του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων της συγκεκριμένης αγοράς, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 38,8 % στην υπόθεση «ηλεκτρόδια γραφίτη» και 32,2 % στη λεγόμενη υπόθεση «προμονωμένοι σωλήνες», επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση 1999/60/ΕΚ της Επιτροπής, της 21ης Οκτωβρίου 1998, σχετικά με διαδικασία κινηθείσα βάσει του άρθρου [81 ΕΚ] (Υπόθεση IV/35.691/E-4 — Καρτέλ προμονωμένων σωλήνων) (ΕΕ 1999, L 24, σ. 1). Διαπιστώνεται, ωστόσο, ότι αυτές οι γενικόλογες και ανακριβείς αναφορές σε μέσους όρους δεν αποδεικνύουν ότι η προσφεύγουσα υπέστη δυσανάλογη μεταχείριση και/ή δυσμενή διάκριση.

45 Εξίσου αλυσιτελής είναι η πιο συγκεκριμένη αναφορά στην απόφαση της Επιτροπής επί της υποθέσεως «ειδικός γραφίτης», όπου τα ποσά εκκίνησης ήταν σαφώς χαμηλότερα από αυτά που προσδιορίστηκαν εν προκειμένω, καίτοι τα μερίδια αγοράς των εμπλεκομένων επιχειρήσεων ήταν γενικώς μεγαλύτερα.

46 Όπως ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή, το μέγεθος της αγοράς αποτελεί ιδιαίτερη περίσταση που διαφοροποιεί την κρινόμενη υπόθεση από την προαναφερθείσα. Ακόμη και αν το μέγεθος των εντός του ΕΟΧ αγορών του ισοστατικού γραφίτη και των προϊόντων εξέλασης κυμαινόταν, όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, από 100 έως 120 εκατομμύρια ευρώ και από 60 έως 70 εκατομμύρια ευρώ αντιστοίχως, τα μεγέθη αυτά είναι αναμφισβήτητα κατά πολύ μικρότερα από τη συνολική αξία της εντός του ΕΟΧ αγοράς των προϊόντων από άνθρακα και γραφίτη για ηλεκτρολογικές και μηχανολογικές εφαρμογές, η οποία ανερχόταν σε 291 εκατομμύρια ευρώ το 1998 (αιτιολογική σκέψη 37 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

47 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα αμφισβήτησε για πρώτη φορά το ποσό των 291 εκατομμυρίων ευρώ που αναφέρει η Επιτροπή, επικρίνοντάς την, ειδικότερα, για το γεγονός ότι συνυπολόγισε την ίδια κατανάλωση στον κύκλο εργασιών και στο μερίδιο αγοράς των εμπλεκομένων επιχειρήσεων.

48 Το Πρωτοδικείο κρίνει ότι πρόκειται για νέο ισχυρισμό που απαγορεύεται να προβληθεί κατά τη διάρκεια της δίκης δυνάμει του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου. Η αμφισβήτηση της εκτιμήσεως της συνολικής αξίας της εξεταζόμενης αγοράς, αμφισβήτηση που, άλλωστε, διατυπώθηκε όλως ακροθιγώς κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, δεν στηρίζεται σε νέα στοιχεία που προέκυψαν κατά τη δίκη, καθώς το ποσό των 291 εκατομμυρίων ευρώ που αναφέρει η Επιτροπή και η συλλογιστική βάσει της οποίας δικαιολογείται ο συνυπολογισμός της αξίας της ίδιας κατανάλωσης στον κύκλο εργασιών και στο μερίδιο αγοράς των εμπλεκομένων επιχειρήσεων διατυπώνονται σαφώς στις αιτιολογικές σκέψεις 37, 291 έως 295 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι αμφισβήτησε, με το δικόγραφο της προσφυγής, τον προσδιορισμό του ποσού εκκίνησης για την επιβολή του προστίμου δεν πείθει ότι ο συγκεκριμένος ισχυρισμός αποτελεί ανάπτυξη ισχυρισμού διατυπωθέντος, άμεσα ή έμμεσα, με το εισαγωγικό δικόγραφο και συνδέεται στενά με τον λόγο αυτόν. Πρέπει, συνεπώς, να απορριφθεί ως απαράδεκτος.

49 Υπενθυμίζεται, ακόμη, ότι η Επιτροπή διαθέτει διακριτική ευχέρεια κατά τον καθορισμό του ύψους των προστίμων, προκειμένου να κατευθύνει τη συμπεριφορά των επιχειρήσεων στην τήρηση των κανόνων περί ανταγωνισμού (απόφαση του Πρωτοδικείου της 21ης Οκτωβρίου 1997, T-229/94, Deutsche Bahn κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1689, σκέψη 127). Το γεγονός ότι, στο παρελθόν, η Επιτροπή επέβαλε πρόστιμα ορισμένου ύψους για ορισμένες μορφές παραβάσεων δεν της στερεί τη δυνατότητα να αυξήσει οποτεδήποτε το ποσό αυτό, προκειμένου να διασφαλίσει την εφαρμογή της κοινοτικής πολιτικής ανταγωνισμού (απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Ιουνίου 1983, 100/80 έως 103/80, Musique diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 1825, σκέψη 109) και να ενισχύσει το αποτρεπτικό αποτέλεσμα των προστίμων (απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, T-327/94, SCA Holding κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1373, σκέψη 179, επιβεβαιωθείσα κατ' αναίρεση με την απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Νοεμβρίου 2000, C-297/98 P, SCA Holding κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-10101).

50 Το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η αύξηση των προστίμων δεν ήταν απαραίτητη ως προς αυτή, λόγω των κυρώσεων που της επιβλήθηκαν στο πλαίσιο άλλων διαδικασιών, άπτεται του ζητήματος της εκτιμήσεως, εκ μέρους της Επιτροπής, της έννοιας του αποτρεπτικού αποτελέσματος, για την οποία γίνεται λόγος στην αιτιολογική σκέψη 359 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Πάντως, η προσφεύγουσα δήλωσε ρητώς ότι αποσύρει τον λόγο ακυρώσεως που αντλείται από εσφαλμένη εκτίμηση της έννοιας αυτής από την Επιτροπή.

51 Πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να τονιστεί ότι η Επιτροπή καλώς διέκρινε, στο πλαίσιο των διαδικασιών και της επιβολής κυρώσεων, μεταξύ της συμπράξεως στην αγορά των ηλεκτροδίων γραφίτη, των συμπράξεων στις αγορές ισοστατικού γραφίτη και γραφίτη εξέλασης και της συμπράξεως στην αγορά των προϊόντων από άνθρακα και γραφίτη για ηλεκτρολογικές και μηχανολογικές εφαρμογές, καθώς πρόκειται για τέσσερις διαφορετικές παραβάσεις του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ.

52 Επομένως, η Επιτροπή μπορούσε να επιβάλει στην SGL νέο πρόστιμο για τη συμμετοχή της σε σύμπραξη στην αγορά των προϊόντων από άνθρακα και γραφίτη για ηλεκτρολογικές και μηχανολογικές εφαρμογές, προκειμένου να διασφαλιστεί, διά της επιβολής μιας όχι απλώς συμβολικής κυρώσεως, το αποτρεπτικό αποτέλεσμα ως προς την επιχείρηση αυτή, δεδομένου ότι, υπό τις ιδιαίτερες περιστάσεις της συγκεκριμένης υποθέσεως, η οποία χαρακτηρίζεται από τη χρονική σύμπτωση των σχετικών με σύμπραξη ενεργειών της προσφεύγουσας, η επιβολή μειωμένου κατά 33 % προστίμου αρκεί για την επίτευξη του επιδιωκόμενου αποτρεπτικού αποτελέσματος (βλ., συναφώς, απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Ιουνίου 2005, Τ-71/03, Τ-74/03, Τ-87/03 και Τ-91/03, Tokai Carbon κ.λπ. κατά Επιτροπής, που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, στο εξής: απόφαση Tokai II, σκέψη 336).

53 Υπενθυμίζεται, τέλος, ότι, κατά τη νομολογία, η εξουσία της Επιτροπής να επιβάλλει πρόστιμα στις επιχειρήσεις που εκ προθέσεως ή εξ αμελείας παραβιάζουν τις διατάξεις του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ ή του άρθρου 82 ΕΚ συνιστά ένα από τα μέσα που διαθέτει προς εκπλήρωση της αποστολής εποπτείας που της έχει ανατεθεί από το κοινοτικό δίκαιο. Η αποστολή αυτή περιλαμβάνει, βεβαίως, τη διερεύνηση και καταστολή των ατομικών παραβάσεων, περιλαμβάνει όμως, επίσης, και το καθήκον ασκήσεως μιας γενικής πολιτικής με στόχο την εφαρμογή στον τομέα του ανταγωνισμού των αρχών που καθορίζονται στη Συνθήκη και τον προσανατολισμό της συμπεριφοράς των επιχειρήσεων προς την κατεύθυνση αυτή (απόφαση Musique diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 49 ανωτέρω, σκέψη 105, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 9ης Ιουλίου 2003, Τ-224/00, Archer Daniels Midland και Archer Daniels Midland Ingredients κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-2597, σκέψη 105).

54 Επομένως, η Επιτροπή έχει την εξουσία να αποφασίζει για το ύψος του προστίμου, με γνώμονα την ενίσχυση του αποτρεπτικού αποτελέσματός του, όταν οι παραβάσεις συγκεκριμένου είδους εξακολουθούν να εμφανίζονται σχετικώς συχνά, μολονότι έχουν κριθεί παράνομες από την έναρξη της κοινοτικής πολιτικής ανταγωνισμού, λόγω του κέρδους που ορισμένες από τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις αποκομίζουν από αυτές (αποφάσεις Musique diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 49 ανωτέρω, σκέψη 108, και Archer Daniels Midland και Archer Daniels Midland Ingredients κατά Επιτροπής, σκέψη 53 ανωτέρω, σκέψη 106).

55 Όπως προκύπτει από την προαναφερθείσα νομολογία, το αποτρεπτικό αποτέλεσμα που θεμιτώς επιδιώκει η Επιτροπή κατά τον καθορισμό του ποσού του προστίμου σκοπεί να διασφαλίσει την εκ μέρους των επιχειρήσεων τήρηση των κανόνων ανταγωνισμού που θέτει η Συνθήκη για τις δραστηριότητές τους εντός της Κοινότητας ή του ΕΟΧ. Επομένως, ο αποτρεπτικός χαρακτήρας προστίμου που επιβάλλεται λόγω παραβάσεως των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού δεν καθορίζεται μόνο σε σχέση με την ιδιαίτερη κατάσταση της καταδικασθείσας επιχείρησης (απόφαση Archer Daniels Midland και Archer Daniels Midland Ingredients κατά Επιτροπής, σκέψη 53 ανωτέρω, σκέψη 110).

56 Στην υπό κρίση υπόθεση, η οποία αφορά μια κλασική περίπτωση παραβάσεως του δικαίου του ανταγωνισμού και συμπεριφορά που έχει επανειλημμένα κριθεί παράνομη από την Επιτροπή από τις πρώτες ήδη επεμβάσεις της στον τομέα αυτό, η Επιτροπή μπορούσε να κρίνει αναγκαίο τον καθορισμό του προστίμου σε ύψος που θα το καθιστά αρκούντως αποτρεπτικό, εντός των ορίων του κανονισμού 17.

57 Είναι, συνεπώς, απορριπτέα η αιτίαση της προσφεύγουσας περί δυσανάλογης μεταχειρίσεώς της και/ή δυσμενούς σε βάρος της διακρίσεως, όσον αφορά τον καθορισμό του ποσού εκκίνησης για την επιβολή του προστίμου και με βάση την πρακτική λήψεως αποφάσεων της Επιτροπής.

— Επί της κατατάξεως των μετεχόντων στη σύμπραξη σε κατηγορίες

58 Υπενθυμίζεται ότι, λόγω μεγάλων διαφορών ως προς το μέγεθος μεταξύ των εμπλεκομένων επιχειρήσεων και για να συνεκτιμηθεί το μέγεθος της συμμετοχής της κάθε επιχείρησης στην παράβαση και, συνεπώς, η πραγματική επίπτωση της παραβατικής συμπεριφοράς της στον ανταγωνισμό, η Επιτροπή προέβη, με την προσβαλλόμενη απόφαση και σύμφωνα με το σημείο 1 Α, τέταρτο και έκτο εδάφιο, των κατευθυντήριων γραμμών, σε διαφοροποιημένη μεταχείριση των επιχειρήσεων που μετείχαν στην παράβαση. Προς τούτο, κατέταξε τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις σε τρεις κατηγορίες, βάσει του κύκλου εργασιών που είχε πραγματοποιήσει η κάθε μία από τα επίμαχα εν προκειμένω προϊόντα εντός του ΕΟΧ, συνυπολογιζομένης της αξίας της ίδιας κατανάλωσης της κάθε επιχείρησης. Το αριθμητικώς προσδιορισθέν μερίδιο αγοράς εκφράζει το μέγεθος της συμμετοχής της κάθε επιχείρησης στην παράβαση και την οικονομική δυνατότητά της να προκαλέσει σημαντική βλάβη στον ανταγωνισμό (αιτιολογικές σκέψεις 289 έως 291 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

59 Η σύγκριση στηρίχθηκε σε στοιχεία σχετικά με τον κύκλο εργασιών (οι αριθμοί εκφράζουν εκατομμύρια ευρώ) που αναλογεί στα επίμαχα προϊόντα κατά το τελευταίο έτος της παραβάσεως, το 1998, όπως προκύπτουν από τον πίνακα 1 που παρατίθεται στην αιτιολογική σκέψη 37 της προσβαλλομένης αποφάσεως και έχει τίτλο «Εκτίμηση του κύκλου εργασιών (περιλαμβανομένης της αξίας των ιδιοκαταναλισκώμενων προϊόντων) και των μεριδίων αγοράς εντός του ΕΟΧ, κατά το 1998, για τα προϊόντα που αφορά η διαδικασία»:

Προμηθευτές	Κύκλος εργασιών (περιλαμβανομένης της ίδιας κατανάλωσης)	Μερίδιο αγοράς εντός του ΕΟΧ (%)
Conradty	9	3
Hoffmann	17	6
[LCL]	84	29
Morgan	68	23
Schunk	52	18
SGL	41	14
Διάφοροι	20	7
Σύνολο	291	100

60 Συνεπώς, οι LCL και Morgan, ως οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις με μερίδιο αγοράς άνω του 20 %, κατατάχθηκαν στην πρώτη κατηγορία. Οι Schunk και SGL, ως μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις με μερίδιο αγοράς μεταξύ 10 και 20 %, κατατάχθηκαν στη δεύτερη κατηγορία. Οι Hoffmann και Conradty, ως μικρές επιχειρήσεις με μερίδιο αγοράς κάτω του 10 %, κατατάχθηκαν στην τρίτη κατηγορία (αιτιολογικές σκέψεις 37 και 297 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

61 Βάσει των ως άνω εκτιμήσεων, η Επιτροπή όρισε ως ποσό εκκίνησης, με κριτήριο τη σοβαρότητα της παραβάσεως, τα 35 εκατομμύρια ευρώ για τις LCL και Morgan, τα 21 εκατομμύρια ευρώ για τις Schunk και SGL και τα 6 εκατομμύρια ευρώ για τις Hoffmann και Conradty (αιτιολογική σκέψη 298 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

62 Σημειωτέον ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί αυτή καθαυτή τη μέθοδο που συνίσταται στην κατάταξη των μετεχόντων σε σύμπραξη σε κατηγορίες, προκειμένου να τύχουν διαφοροποιημένης μεταχείρισης κατά τον καθορισμό των ποσών εκκίνησης για την επιβολή των προστίμων. Πάντως, η μέθοδος αυτή, η οποία, μολονότι έχει ως αποτέλεσμα να μη λαμβάνονται υπόψη οι διαφορές μεγέθους μεταξύ επιχειρήσεων της ίδιας κατηγορίας, έχει καταρχήν επικυρωθεί από τη νομολογία του Πρωτοδικείου (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 19ης Μαρτίου 2003, T-213/00, CMA CGM κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-913, σκέψη 385, και της 29ης Απριλίου 2004, T-236/01, T-239/01, T-244/01 έως T-246/01, T-251/01 και T-252/01, Tokai Carbon κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-1181, στο εξής: απόφαση Tokai I, σκέψη 217), συνεπάγεται τον κατ' αποκοπήν καθορισμό του ποσού εκκίνησης για τις επιχειρήσεις που ανήκουν στην ίδια κατηγορία.

63 Η προσφεύγουσα, αντιθέτως, ισχυρίζεται, επικαλούμενη την απόφαση Tokai I, σκέψη 62 ανωτέρω, ότι, εφόσον, όπως έκρινε το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 223 της εν λόγω αποφάσεως, η κατάταξη σε κατηγορίες πρέπει να γίνεται ανά 5 % μερίδιο αγοράς, διότι έτσι εκφράζεται η αναλογία των μεριδίων αγοράς χωρίς να υπάρχει κίνδυνος σφάλματος εκτιμήσεως, το κριτήριο του 10 % που επέλεξε εν προκειμένω η Επιτροπή είναι πολύ γενικό και δεν εκφράζει τα μεγέθη της αγοράς.

64 Υποστηρίζει ότι, αν οι επιχειρήσεις είχαν καταταγεί σε έξι κατηγορίες, ανά 5 % μερίδιο αγοράς, το ποσό εκκίνησης θα ανερχόταν, λαμβανομένου υπόψη του μέσου μεριδίου αγοράς ανά κατηγορία ή με βάση την ανάλυση των κατώτατων ορίων, σε 15,9 ή σε 14 εκατομμύρια ευρώ το πολύ.

65 Μολονότι δεν αμφισβητείται ότι, στην υπόθεση «ηλεκτρόδια γραφίτη», η Επιτροπή κατέταξε τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις σε τρεις κατηγορίες, ανά 5 % μερίδιο αγοράς, ουδόλως προκύπτει από τη σκέψη 223 της αποφάσεως Tokai I, σκέψη 62 ανωτέρω, ή από το σύνολο της αιτιολογίας που παραθέτει το Πρωτοδικείο ότι ο συγκεκριμένος τρόπος κατατάξεως των μετεχόντων σε σύμπραξη σε κατηγορίες θεωρείται ο μοναδικός που εκφράζει κατ' αναλογία τα μερίδια αγοράς, χωρίς τον κίνδυνο να υποπέσει η Επιτροπή σε σφάλμα εκτιμήσεως κατά τη διαδικασία επιβολής κυρώσεων σε καρτέλ.

66 Η προσφεύγουσα δεν μπορεί να υποστηρίξει, επικαλούμενη την απόφαση Tokai I, σκέψη 62 ανωτέρω, ότι η κατάταξη σε κατηγορίες των επιχειρήσεων που εμπλέκονται στη διαλαμβανόμενη στην προσβαλλόμενη απόφαση σύμπραξη έγινε κατά προσέγγιση ή κατά τρόπο που προκαλεί δυσμενείς διακρίσεις, απλώς και μόνον διότι η Επιτροπή ακολούθησε, εν προκειμένω, ασκώντας την ευρεία διακριτική ευχέρεια που διαθέτει, άλλη μέθοδο κατατάξεως, αποφασίζοντας να δημιουργήσει τρεις κατηγορίες, ανά 10 % μερίδιο αγοράς, δεδομένου ότι ο αριθμός των επιχειρήσεων τις οποίες αφορά η προσβαλλόμενη στην υπόθεση «ηλεκτρόδια γραφίτη» απόφαση και τα μερίδιά τους στην αγορά διαφέρουν από τα αντίστοιχα μεγέθη της κρινόμενης υποθέσεως.

67 Κατά τα λοιπά, επισημαίνεται ότι η συλλογιστική της προσφεύγουσας καταλήγει, εν προκειμένω, στη δημιουργία έξι κατηγοριών, με κριτήριο το 5 % μερίδιο αγοράς (από 0 έως 5 % έως 25 έως 30 %), με μία μόνον επιχείρηση στην κάθε μία, πράγμα που αντιβαίνει στην έννοια της κατηγοριοποίησης.

68 Βεβαίως, η κατάταξη σε κατηγορίες, στην οποία προέβη η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση, πρέπει να γίνεται σύμφωνα με την αρχή της ίσης μεταχείρισης, η οποία επιτάσσει να μην αντιμετωπίζονται παρόμοιες καταστάσεις κατά τρόπο διαφορετικό και διαφορετικές καταστάσεις καθ' όμοιο τρόπο, εκτός αν μια τέτοια αντιμετώπιση δικαιολογείται αντικειμενικώς. Εξάλλου, κατά τη νομολογία, το ύψος του προστίμου πρέπει, τουλάχιστον, να είναι ανάλογο προς τα στοιχεία που ελήφθησαν υπόψη για να εκτιμηθεί η σοβαρότητα της παραβάσεως (βλ. απόφαση Tokai I, σκέψη 62 ανωτέρω, σκέψη 219 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

69 Για να εξακριβωθεί αν η κατάταξη των μετεχόντων σε σύμπραξη σε κατηγορίες έγινε σύμφωνα με τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της αναλογικότητας, ο εκ μέρους του Πρωτοδικείου έλεγχος νομιμότητας της ασκήσεως της διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει συναφώς η Επιτροπή πρέπει, πάντως, να περιορίζεται στο αν η εν λόγω κατάταξη παρουσιάζει συνοχή και είναι αντικειμενικώς δικαιολογημένη (αποφάσεις CMA CGM κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 62 ανωτέρω, σκέψη 416, και Tokai I, σκέψη 62 ανωτέρω, σκέψεις 220 και 222).

70 Κρίνεται, συναφώς, ότι η κατάταξη των επιχειρήσεων σε τρεις κατηγορίες, δηλαδή σε μεγάλου, μεσαίου και μικρού μεγέθους, αποτελεί έναν εύλογο τρόπο συνεκτιμήσεως της σημασίας της κάθε επιχείρησης στην αγορά, ενόψει του καθορισμού του ποσού εκκίνησης, υπό την προϋπόθεση ότι η κατάταξη αυτή δεν καταλήγει σε μια χονδροειδώς διαστρεβλωμένη παρουσίαση των επίμαχων αγορών. Επισημαίνεται, ακόμη, ότι τα ποσοστά 3, 6, 14, 18, 23 και 29 % του μεριδίου αγοράς των μετεχόντων στη σύμπραξη κατανέμονται σχετικά ομοιόμορφα στην κλίμακα από 0 έως 30 και δεν μπορεί να θεωρηθεί εκ των προτέρων ότι η μέθοδος της Επιτροπής να ορίσει τα όρια των κατηγοριών στο 10 και στο 20 % στερείται εσωτερικής συνοχής.

71 Όσον αφορά την πρώτη κατηγορία, η Επιτροπή κατέταξε σε αυτήν τις επιχειρήσεις LCL και Morgan, ορίζοντας ως ποσό εκκίνησης τα 35 εκατομμύρια ευρώ. Αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, η επιλογή αυτή της Επιτροπής δεν μπορεί να χαρακτηριστεί αυθαίρετη και δεν υπερβαίνει τα όρια της ευρείας διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει συναφώς.

72 Σημειωτέον, πρώτον, ότι, με την αιτιολογική σκέψη 298 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή όρισε το ποσό εκκίνησης για την επιβολή του προστίμου στα 35 εκατομμύρια ευρώ, κατόπιν της αναλύσεως που παρατίθεται στις αιτιολογικές σκέψεις 277 έως 297 της προσβαλλομένης αποφάσεως, στο πλαίσιο της οποίας, αφενός, προέβη στον χαρακτηρισμό της παραβάσεως αυτής καθαυτής βάσει αντικειμενικών στοιχείων και, συγκεκριμένα, της φύσεως της παραβάσεως, των επιπτώσεών της στην αγορά και της γεωγραφικής εκτάσεως της αγοράς αυτής, και, αφετέρου, έλαβε υπόψη της υποκειμενικά στοιχεία, ήτοι το μέγεθος της συμμετοχής της κάθε επιχείρησης στη σύμπραξη και, επομένως, την πραγματική επίπτωση της παράνομης συμπεριφοράς στον ανταγωνισμό. Κατά το δεύτερο στάδιο της αναλύσεώς της, επιδίωξε, κυρίως, να εξασφαλίσει ότι το ύψος του προστίμου θα έχει αποτρεπτικό αποτέλεσμα ανάλογα με το μέγεθος της συμμετοχής της κάθε επιχείρησης στην παράβαση και της οικονομικής δυνατότητάς της να προκαλέσει σοβαρή βλάβη στον ανταγωνισμό στην οικεία αγορά. Αφού ανέλυσε τη σοβαρότητα της παραβάσεως, η Επιτροπή όρισε απευθείας το ποσό εκκίνησης, εν προκειμένω στα 35 εκατομμύρια ευρώ για τις LCL και Morgan, λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερθέντα στοιχεία, καθώς και το επιδιωκόμενο αποτρεπτικό αποτέλεσμα.

73 Επισημαίνεται, δεύτερον, ότι, όσον αφορά ειδικώς τις παραβάσεις που χαρακτηρίζονται «πολύ σοβαρές», οι κατευθυντήριες γραμμές αναφέρουν απλώς ότι επιβάλλονται πρόστιμα «άνω των 20 εκατομμυρίων [ευρώ]». Τα μόνα ανώτατα όρια που μνημονεύονται στις κατευθυντήριες γραμμές και εφαρμόζονται σε τέτοιες παραβάσεις είναι το γενικό όριο του 10 % του συνολικού κύκλου εργασιών που ορίζεται στο άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 [βλ. προοίμιο και σημείο 5, στοιχείο α΄, των κατευθυντηρίων γραμμών] —ως προς το οποίο δεν υποστηρίχθηκε ότι παραβιάσθηκε εν προκειμένω— και τα ανώτατα όρια όσον αφορά το συμπληρωματικό ποσό που μπορεί να επιβληθεί λόγω της διάρκειας της παραβάσεως (βλ. σημείο 1 Β, πρώτο εδάφιο, δεύτερη και τρίτη περίπτωση, των κατευθυντηρίων γραμμών). Οι κατευθυντήριες γραμμές δεν απαγορεύουν, στην περίπτωση των «πολύ σοβαρών» παραβάσεων, να αυξάνεται το ύψος του προστίμου σε απόλυτους αριθμούς, όπως έπραξε εν προκειμένω η Επιτροπή.

74 Τρίτον, κρίνεται ότι, αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει η προσφεύγουσα, αν η εκτίμηση του αναλογικού χαρακτήρα του ποσού εκκίνησης που όρισε η Επιτροπή γινόταν με μοναδικό κριτήριο τον συσχετισμό του ποσού αυτού με τον κύκλο εργασιών, τότε θα διδόταν υπερβολική βαρύτητα στο στοιχείο αυτό. Η ίδια η φύση της παραβάσεως, οι συγκεκριμένες επιπτώσεις της, η γεωγραφική έκταση της επηρεαζόμενης αγοράς και το αποτρεπτικό αποτέλεσμα που πρέπει υποχρεωτικά να έχει το πρόστιμο αποτελούν

στοιχεία που εν προκειμένω ελήφθησαν υπόψη από την Επιτροπή και μπορούν να δικαιολογήσουν το προαναφερθέν ποσό. Συναφώς, η Επιτροπή καλώς χαρακτήρισε την παράβαση «πολύ σοβαρή», καθώς η προσφεύγουσα μετείχε σε οριζόντια σύμπραξη, η οποία είχε ως σκοπό τον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών πώλησης και άλλων όρων συναλλαγής με τους πελάτες, την κατανομή των αγορών, ιδίως διά της κατανομής πελατών, και συντονισμένες ενέργειες έναντι των ανταγωνιστών που δεν μετείχαν στο καρτέλ, και είχε συγκεκριμένες επιπτώσεις στην εντός του ΕΟΧ αγορά των επίμαχων προϊόντων.

75 Τέταρτον, πρέπει να τονιστεί ότι ο κύκλος εργασιών των LCL και Morgan ήταν 84 εκατομμύρια και 68 εκατομμύρια ευρώ αντιστοίχως και τα μερίδιά τους στην αγορά ήταν 29 % και 23 % αντιστοίχως. Επομένως, η Επιτροπή ορθώς έκρινε ότι οι δύο αυτές επιχειρήσεις έπρεπε να καταταγούν στην ίδια κατηγορία, με μέσο κύκλο εργασιών 76 εκατομμύρια ευρώ και μέσο μερίδιο αγοράς 26 % περίπου.

76 Εφόσον η σύνθεση της πρώτης κατηγορίας και ο ορισμός του αντίστοιχου ποσού εκκίνησης έγιναν κατά τρόπο συνεκτικό και αντικειμενικώς δικαιολογημένο, πρέπει να εξεταστεί αν το ίδιο ισχύει και για τη δεύτερη κατηγορία, στην οποία κατατάχθηκαν η προσφεύγουσα και η Schunk.

77 Η προσφεύγουσα προβάλλει ότι, εφόσον, σύμφωνα με την αιτιολογία της αποφάσεως Tokai I, σκέψη 62 ανωτέρω, η αναλογία μεταξύ των μεριδίων αγοράς πρέπει να αντικατοπτρίζεται στο ποσό εκκίνησης για την επιβολή προστίμου που έχει οριστεί για την κάθε κατηγορία, πρέπει να γίνει σύγκριση μεταξύ «του μεγαλύτερου μεριδίου αγοράς της υψηλότερης κατηγορίας με το μικρότερο μερίδιο αγοράς της χαμηλότερης». Η αναλογία μεταξύ των δύο μεριδίων αγοράς πρέπει τουλάχιστον να αντιστοιχεί στην απόκλιση μεταξύ των μεριδίων αγοράς ως απολύτων μεγεθών. Δεδομένου ότι η αναλογία μεταξύ του μεριδίου αγοράς της LCL και αυτού της προσφεύγουσας είναι 2,07, το ποσό εκκίνησης για την επιβολή του προστίμου σε αυτή, καθώς και στην άλλη επιχείρηση της κατηγορίας θα έπρεπε, βάσει της αναλογίας αυτής, να ανέρχεται σε 16,9 εκατομμύρια ευρώ το πολύ.

78 Πρέπει να τονιστούν, εκ νέου, οι διαφορές μεταξύ της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Tokai I, σκέψη 62 ανωτέρω, και της κρινόμενης, όσον αφορά τον αριθμό των εμπλεκομένων επιχειρήσεων, την κατανομή των μεριδίων αγοράς και το γεγονός ότι, στην υπόθεση «ηλεκτρόδια γραφίτη», η Επιτροπή επέλεξε να εφαρμόσει συγκεκριμένη αριθμητική μέθοδο, καθορίζοντας τις κατηγορίες ανά 5 % μερίδιο αγοράς, με την κάθε κατηγορία να αντιστοιχεί σε 8 εκατομμύρια ευρώ περίπου. Με την απόφαση Tokai I, σκέψη 62 ανωτέρω (σκέψη 232), το Πρωτοδικείο έλεγξε τη συνοχή αυτής της μεθόδου διαφοροποιήσεως, κρίνοντας ότι η Επιτροπή, εφόσον επέλεξε να εφαρμόσει τη συγκεκριμένη αριθμητική μέθοδο, δεσμεύεται από τους κανόνες που τη διέπουν έναντι όλων των μετεχόντων στη σύμπραξη, εκτός αν υπάρχει ρητή δικαιολογία για το αντίθετο.

79 Εν πάση περιπτώσει, δεν προκύπτει από την απόφαση Tokai I, σκέψη 62 ανωτέρω, ότι η σχέση μεταξύ των ποσών εκκίνησης που καθορίζονται στο πλαίσιο της κατατάξεως των μετεχόντων σε σύμπραξη σε κατηγορίες πρέπει να είναι ανάλογη με τη σχέση μεταξύ του μεριδίου αγοράς της «μεγαλύτερης» επιχείρησης της υψηλότερης κατηγορίας και της «μικρότερης» επιχείρησης της χαμηλότερης κατηγορίας.

80 Η ανάλυση της προσφεύγουσας, καθώς συνίσταται στη μεμονωμένη σύγκριση του μεριδίου της στην αγορά αποκλειστικά με το μερίδιο της LCL, προκειμένου να προσδιοριστεί η αναλογία μεταξύ των ποσών εκκίνησης που ορίστηκαν ως προς αυτή και την LCL και, εν συνεχεία, η αναλογία αυτή να εφαρμοστεί στις δύο επιχειρήσεις της δεύτερης κατηγορίας, καταλήγει ουσιαστικά σε άρνηση της αποδεκτής από τη νομολογία αρχής της κατατάξεως των επιχειρήσεων σε κατηγορίες και του κατ' αποκοπήν ορισμού των ποσών εκκίνησης.

81 Αντιθέτως, το ότι ελήφθησαν υπόψη ο μέσος όρος των μεγεθών των επιχειρήσεων της κάθε κατηγορίας δείχνει ότι η διενεργηθείσα με την προσβαλλόμενη απόφαση κατάταξη σε κατηγορίες παρουσιάζει συνοχή και είναι αντικειμενικά δικαιολογημένη.

82 Ο μέσος κύκλος εργασιών και το μέσο μερίδιο αγοράς των LCL και Morgan (πρώτη κατηγορία) ήταν 76 εκατομμύρια ευρώ και 26 %, ενώ της Schunk και της προσφεύγουσας (δεύτερη κατηγορία) ήταν 46,5 εκατομμύρια ευρώ και 16 %. Η αναλογία μεταξύ των δύο αυτών μέσων όρων είναι, επομένως, 1,634 (για τον κύκλο εργασιών) και 1,625 (για το μερίδιο αγοράς).

83 Οι αναλογίες αυτές προσεγγίζουν σε πολύ μεγάλο βαθμό την αναλογία μεταξύ των ποσών εκκίνησης της πρώτης (35 εκατομμύρια ευρώ) και της δεύτερης κατηγορίας (21 εκατομμύρια ευρώ), η οποία είναι 1,66. Κατά συνέπεια, η αναλογία αυτή δεν θέτει σε δυσμενέστερη θέση την προσφεύγουσα, αλλ' αντιθέτως την ευνοεί, διότι η αναλογία μεταξύ των μέσων όρων είναι 1,634 (για τον κύκλο εργασιών) και 1,625 (για το μερίδιο αγοράς).

84 Όσον αφορά την τρίτη κατηγορία, που απαρτίζεται από τις Hoffmann και Conradty, ο μέσος κύκλος εργασιών και το μέσο μερίδιο αγοράς των επιχειρήσεων αυτών ήταν 13 εκατομμύρια ευρώ και 4,5 %. Λαμβανομένων υπόψη των σχετικών με τις LCL και Morgan (πρώτη κατηγορία) στοιχείων, η αναλογία μεταξύ των δύο αυτών μέσων όρων είναι 5,846 (για τον κύκλο εργασιών) και 5,777 (για το μερίδιο αγοράς). Η αναλογία αυτή προσεγγίζει σε πολύ μεγάλο βαθμό την αναλογία μεταξύ του ποσού εκκίνησης της πρώτης κατηγορίας (35 εκατομμύρια ευρώ) και αυτού της τρίτης κατηγορίας (6 εκατομμύρια ευρώ), η οποία είναι 5,83.

85 Όσον αφορά τη σύγκριση των επιχειρήσεων της δεύτερης κατηγορίας με εκείνες της τρίτης, η αναλογία μεταξύ των δύο μέσων όρων είναι 3,576 (για τον κύκλο εργασιών) και 3,555 (για το μερίδιο αγοράς) και αντιστοιχεί στην αναλογία 3,5 του ποσού εκκίνησης της δεύτερης κατηγορίας (21 εκατομμύρια ευρώ) προς το ποσό της τρίτης (6 εκατομμύρια ευρώ).

86 Επισημαίνεται ότι η προσφεύγουσα υποστηρίζει, με το υπόμνημα απαντήσεως, ότι μια εκτίμηση στηριζόμενη στον μέσον όρο καταλήγει επίσης σε δυσανάλογο αποτέλεσμα που προκαλεί δυσμενείς διακρίσεις, προβάλλει δε συναφώς ότι το ποσό εκκίνησης που

όρισε η Επιτροπή για τις LCL και Hoffmann ισοδυναμεί, αντιστοίχως, με 1,207 εκατομμύρια ευρώ και 1 εκατομμύριο ευρώ ανά ποσοστιαία μονάδα μεριδίου αγοράς (35 : 29 = 1,207 και 6 : 6 = 1), πράγμα που αν εφαρμοζόταν στην περίπτωση της προσφεύγουσας, θα είχε ως αποτέλεσμα το ποσό εκκίνησης να οριστεί στα 16,9 εκατομμύρια ευρώ ή στα 14 εκατομμύρια ευρώ.

87 Αρκεί η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα απλώς επαναλαμβάνει, με άλλη διατύπωση, την επιχειρηματολογία της που παρατίθεται συνοπτικά στη σκέψη 77 ανωτέρω και στηρίζεται στην αυστηρή εφαρμογή της αναλογικότητας μεταξύ των επιχειρήσεων.

88 Όπως προαναφέρθηκε, η επιχειρηματολογία αυτή καταλήγει σε απόλυτη άρνηση της κατατάξεως των επιχειρήσεων σε κατηγορίες, όπως την εφάρμοσε η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση και τη δέχεται η νομολογία, το δε Πρωτοδικείο πρέπει να την απορρίψει, εκτός αν αποδειχθεί ότι η κατάταξη της προσφεύγουσας στη δεύτερη κατηγορία παραβιάζει τις αρχές της αναλογικότητας και της ίσης μεταχείρισης.

89 Στο πλαίσιο της επιχειρηματολογίας της, η προσφεύγουσα προβάλλει συγκεκριμένα ότι η κατάταξή της στην ίδια κατηγορία με τη Schunk συνεπάγεται άνιση μεταχείρισή της, στον βαθμό που η επιχείρηση αυτή κατέχει μερίδιο αγοράς 18 %, που αντιστοιχεί σε κύκλο εργασιών κατά 12 εκατομμύρια ευρώ υψηλότερο από αυτόν της προσφεύγουσας.

90 Υπενθυμίζεται ότι η Schunk και η προσφεύγουσα κατατάχθηκαν στην ίδια κατηγορία, έχοντας μερίδιο αγοράς 18 και 14 %, που αντιστοιχεί σε κύκλο εργασιών ύψους 52 και 41 εκατομμυρίων ευρώ αντιστοίχως εντός της οικείας αγοράς, πράγμα που σαφώς τις τοποθετεί στην κατηγορία των επιχειρήσεων με μερίδιο αγοράς μεταξύ 10 και 20 %.

91 Σημειωτέον ότι η διαφορά μεγέθους μεταξύ της Schunk και της προσφεύγουσας, οι οποίες ανήκουν στην ίδια κατηγορία, είναι μικρότερη από τη διαφορά μεταξύ της προσφεύγουσας και της Hoffmann οι οποίες ανήκουν σε διαφορετικές κατηγορίες. Το μερίδιο αγοράς της προσφεύγουσας (14 %) προσεγγίζει περισσότερο αυτό της Schunk (18 %) απ' ό,τι εκείνο της μεγαλύτερης επιχείρησης της τρίτης κατηγορίας (Hoffmann, 6 %), καθώς η διαφορά τους είναι 4 και 8 ποσοστιαίες μονάδες αντιστοίχως. Λόγω της μικρής διαφοράς μεταξύ της Schunk και της προσφεύγουσας (4 ποσοστιαίες μονάδες), λαμβανομένου υπόψη του όχι ιδιαίτερα μεγάλου μεριδίου αγοράς της Schunk, η Επιτροπή, ενεργώντας με απόλυτη συνοχή και αντικειμενικότητα και χωρίς να παραβιάσει τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της αναλογικότητας, επιφύλαξε στην προσφεύγουσα την ίδια μεταχείριση με τη Schunk και διαφορετική από τις Hoffmann και Conradty, θεωρώντας την ως μεσαίου μεγέθους επιχείρηση και ορίζοντας ως προς αυτή το ίδιο ποσό εκκίνησης με τη Schunk και υψηλότερο από αυτό που όρισε για τις Hoffmann και Conradty, οι οποίες είχαν περιθωριακή θέση στην επίμαχη αγορά (6 και 3 %).

92 Υπενθυμίζεται, επίσης, ότι, ακόμα και αν, λόγω της κατατάξεως σε κατηγορίες, συμβαίνει να οριστεί το ίδιο βασικό ποσό για ορισμένες επιχειρήσεις παρά το διαφορετικό μέγεθός τους, η συγκεκριμένη μεταχείριση δικαιολογείται αντικειμενικά από την προέχουσα σημασία που αποδίδεται, κατά τον προσδιορισμό της σοβαρότητας της παραβάσεως, στη φύση της παραβάσεως σε σχέση με το μέγεθος των επιχειρήσεων (βλ. απόφαση CMA CGM κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 62 ανωτέρω, σκέψη 411 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

93 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, τέλος, ότι η κατηγοριοποίηση στην οποία προέβη η Επιτροπή είναι εσφαλμένη, διότι τα μερίδια αγοράς των Schunk και Hoffmann έπρεπε να αθροιστούν, καθώς οι επιχειρήσεις πρέπει να εξετάζονται ως έχουν κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως με την οποία επιβάλλεται πρόστιμο. Υπό τις συνθήκες αυτές, η προσφεύγουσα θα έπρεπε να καταταγεί στην τρίτη κατηγορία, που αντιστοιχεί σε μερίδιο αγοράς μικρότερο του 20 %, ενώ στην πρώτη και στη δεύτερη θα κατατάσσονταν, αντιστοίχως, η LCL, αφενός, με μερίδιο αγοράς 25 %, και οι Schunk και Hoffmann, αφετέρου, με συνολικό μερίδιο αγοράς κυμαινόμενο μεταξύ 20 και 25 %, εν προκειμένω 24 %. Συνεπώς, με βάση την πρακτική λήψεως αποφάσεων της Επιτροπής, το ποσό εκκίνησης για την προσφεύγουσα θα έπρεπε να είναι κατά 17,5 έως 13 εκατομμύρια ευρώ μικρότερο από αυτό που ορίστηκε.

94 Υπενθυμίζεται ότι η Επιτροπή καταλόγισε συγκεκριμένη ευθύνη στη Hoffmann, λόγω αυτοτελούς συμμετοχής της στην παράβαση από τον Σεπτέμβριο του 1994 έως τον Οκτώβριο του 1999, με τη διευκρίνιση ότι η Schunk απέκτησε τον έλεγχο της Hoffmann στις 28 Οκτωβρίου 1999.

95 Βάσει της εκτιμήσεως αυτής, την οποία η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί ευθέως, η Επιτροπή κατέταξε τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις, της Hoffmann περιλαμβανομένης, σε τρεις κατηγορίες, βάσει του κύκλου εργασιών που είχε πραγματοποιήσει η κάθε μία από τα επίμαχα προϊόντα εντός του ΕΟΧ, συνυπολογιζομένης της αξίας της ίδιας κατανάλωσης της κάθε επιχείρησης. Το μερίδιο αγοράς που υπολογίστηκε με τον τρόπο αυτό εκφράζει το μέγεθος της συμμετοχής της κάθε επιχείρησης στην παράβαση και την πραγματική οικονομική δυνατότητά της να προκαλέσει σημαντική βλάβη στον ανταγωνισμό.

96 Η σύγκριση στηρίχθηκε σε στοιχεία σχετικά με τον κύκλο εργασιών που αναλογεί στα επίμαχα προϊόντα κατά το τελευταίο έτος της παραβάσεως, το 1998, πράγμα για το οποίο η προσφεύγουσα διατυπώνει αντιρρήσεις, προβάλλοντας ότι, σύμφωνα με την αρχή της ίσης μεταχείρισης, η Επιτροπή έπρεπε να εκτιμήσει την κατάσταση στην οποία βρίσκονταν οι επιχειρήσεις κατά τον χρόνο επιβολής του προστίμου και, συνεπώς, να αθροίσει τα μερίδια αγοράς των Schunk και Hoffmann.

97 Η επιχειρηματολογία αυτή, εκτός του ότι αμφισβητεί την αυτοτελή ευθύνη της Hoffmann, την οποία καταλόγισε η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση, πρέπει να απορριφθεί ως εντελώς αβάσιμη.

98 Επισημαίνεται ότι η αιτίαση της προσφεύγουσας αφορά το στάδιο εκείνο του υπολογισμού του προστίμου κατά το οποίο συνεκτιμάται η σοβαρότητα της παραβάσεως και η Επιτροπή καθορίζει το ύψος του προστίμου, το οποίο υπερβαίνει τα 20 εκατομμύρια ευρώ λόγω του χαρακτηρισμού της παραβάσεως ως «πολύ

σοβαρής», λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος της συμμετοχής της κάθε επιχείρησης στη σύμπραξη και, επομένως, τις επιπτώσεις της παραβατικής συμπεριφοράς της στον ανταγωνισμό.

99 Πάντως, όσον αφορά τον προσδιορισμό του μεγέθους της παραβάσεως στην αγορά και του μεριδίου της ευθύνης του κάθε μετέχοντος στη σύμπραξη, έχει κριθεί ότι το μέρος του κύκλου εργασιών που προέρχεται από τα εμπορεύματα που συνιστούν το αντικείμενο της παραβάσεως αποτελεί έγκυρη ένδειξη της εκτάσεως της παραβάσεως στη σχετική αγορά (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση Musique diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 49 ανωτέρω, σκέψη 121, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, Τ-347/94, Mayr-Melnhof κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1751, σκέψη 369). Ειδικότερα, όπως έχει τονίσει το Πρωτοδικείο, ο πραγματοποιηθείς κύκλος εργασιών από προϊόντα που υπήρξαν αντικείμενο περιοριστικής πρακτικής συνιστά αντικειμενικό στοιχείο που παρέχει το ορθό μέτρο της βλαπτικότητας της πρακτικής αυτής για την κανονική λειτουργία του ανταγωνισμού (απόφαση του Πρωτοδικείου της 11ης Μαρτίου 1999, Τ-151/94, British Steel κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-629, σκέψη 643).

100 Επομένως, η Επιτροπή καλώς έλαβε υπόψη της, στο πλαίσιο αυτό, τον κύκλο εργασιών που αντιστοιχεί στα επίμαχα προϊόντα και το μερίδιο αγοράς που κατείχε εντός του ΕΟΧ η κάθε επιχείρηση που δραστηριοποιούνταν στην οικεία αγορά το 1998, το τελευταίο πλήρες ημερολογιακό έτος της παραβάσεως, και όχι την κατάσταση των εν λόγω επιχειρήσεων κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, τέσσερα έτη μετά την παράβαση.

101 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι είναι απορριπτέες όλες οι αιτιάσεις όσον αφορά την κατάταξη των μετεχόντων στη σύμπραξη σε κατηγορίες, στην οποία προέβη η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση.

Επί της διάρκειας της παραβάσεως

102 Κατά το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, η διάρκεια της παραβάσεως αποτελεί ένα από τα στοιχεία που συνεκτιμώνται για τον καθορισμό του προστίμου που πρέπει να επιβληθεί σε επιχειρήσεις οι οποίες έχουν κριθεί υπεύθυνες παραβάσεων των κανόνων του ανταγωνισμού.

103 Όσον αφορά τη διάρκεια της παραβάσεως, οι κατευθυντήριες γραμμές καθιερώνουν διάκριση μεταξύ των παραβάσεων σύντομης διάρκειας (κατά κανόνα μικρότερης του έτους), για τις οποίες δεν προβλέπεται προσαύξηση του ποσού που έχει καθοριστεί βάσει της σοβαρότητας της παραβάσεως, των παραβάσεων μέσης διάρκειας (κατά κανόνα από ένα έως πέντε έτη), για τις οποίες η προσαύξηση μπορεί να φθάσει έως το 50 %, και των παραβάσεων μεγάλης διάρκειας (κατά κανόνα άνω των πέντε ετών), για τις οποίες το ποσό αυτό μπορεί να προσαυξηθεί κατά 10 % για κάθε έτος (σημείο 1 Β, πρώτο εδάφιο, πρώτη έως τρίτη περίπτωση).

104 Δεν αμφισβητείται ότι η προσφεύγουσα μετείχε στη σύμπραξη από τον Οκτώβριο του 1988 έως τον Δεκέμβριο του 1999, ήτοι επί έντεκα έτη και δύο μήνες, πράγμα που καθιστά παράβαση μεγάλης διάρκειας, με συνέπεια το ποσό εκκινήσεως για την επιβολή του προστίμου να προσαυξηθεί ως προς αυτή κατά 110 % λόγω της διάρκειας της παραβάσεως.

105 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσαύξηση κατά 110 % είναι δυσανάλογη και αντίθετη τόσο στην προβλεπόμενη από τις κατευθυντήριες γραμμές μέθοδο υπολογισμού του προστίμου, όσο και στην προγενέστερη πρακτική λήψεως αποφάσεων της Επιτροπής.

106 Όσον αφορά, πρώτον, την προβαλλόμενη παραβίαση των κατευθυντήριων γραμμών, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, παραλλήλως και κατά τρόπο αντιφατικό, ότι η βαλλόμενη προσαύξηση καθιστά άνευ αντικειμένου το προηγούμενο στάδιο της εκτιμήσεως της σοβαρότητας της παραβάσεως και έχει ως συνέπεια να συνεκτιμάται για δεύτερη φορά η σοβαρότητα της παραβάσεως, στον βαθμό που οι συμπράξεις με αντικείμενο τις τιμές, τις οποίες η Επιτροπή χαρακτηρίζει ως «πολύ σοβαρή» παράβαση, είναι εκ φύσεως παραβάσεις μεγάλης διάρκειας.

107 Ο πρώτος ισχυρισμός της προσφεύγουσας αποτελεί γενική δήλωση που στερείται σημασίας. Αρκεί η παρατήρηση ότι η Επιτροπή, αφού εκτίμησε τη σοβαρότητα της παραβάσεως, όρισε το ποσό εκκίνησης για την επιβολή προστίμου στην προσφεύγουσα στα 21 εκατομμύρια ευρώ. Μετά το πρώτο αυτό στάδιο, η Επιτροπή συνεκτίμησε τη διάρκεια της παραβάσεως και, λόγω της μεγάλης διάρκειάς της, προσαύξησε το αρχικώς ορισθέν ποσό εκκίνησης. Το γεγονός απλώς και μόνον ότι το πρόσθετο ποσό του προστίμου αντιστοιχεί σε πλέον του 100 % προσαύξηση του ποσού εκκίνησης ουδόλως σημαίνει ότι καθίσταται άνευ νοήματος ο καθορισμός του ποσού εκκίνησης ανάλογα με τη σοβαρότητα της παραβάσεως.

108 Ο δεύτερος ισχυρισμός είναι επίσης αβάσιμος, καθώς στηρίζεται στην εσφαλμένη υπόθεση ότι υφίσταται οπωσδήποτε αλληλεξάρτηση μεταξύ της φύσεως ορισμένων παραβάσεων και της διάρκειάς τους και συνεπάγεται σύγχυση των κριτηρίων του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, σχετικά με τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παραβάσεως.

109 Ακόμη και αν υποτεθεί ότι οι συμπράξεις με αντικείμενο τις τιμές ενέχουν το στοιχείο της διάρκειας, δεν μπορεί να απαγορευθεί στην Επιτροπή να συνεκτιμά την πραγματική τους διάρκεια στην εκάστοτε υπόθεση. Συγκεκριμένα, ορισμένες συμπράξεις, παρά την προσδοκώμενη μεγάλη διάρκειά τους, εντοπίζονται από την Επιτροπή ή καταγγέλλονται από κάποιον μετέχοντα έπειτα από σύντομη πραγματική λειτουργία. Το ζημιογόνο αποτέλεσμά τους είναι ασφαλώς πιο περιορισμένο σε σχέση με αυτό που θα είχαν αν εφαρμόζονταν πραγματικά επί μακρόν. Κατά συνέπεια, κατά την εφαρμογή του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, είναι σημαντικό να γίνεται πάντοτε διάκριση μεταξύ της πραγματικής διάρκειας μιας παραβάσεως και της σοβαρότητάς της, όπως αυτή προκύπτει από την ίδια τη φύση της παραβάσεως (αποφάσεις Tokai I, σκέψη 62 ανωτέρω, σκέψη 259, και Tokai II, σκέψη 52 ανωτέρω, σκέψη 275).

110 Συνεπώς, η Επιτροπή θεμιτώς ανακοίνωσε, με το σημείο 1 Β, τρίτο εδάφιο, των κατευθυντήριων γραμμών, ότι η προσαύξηση λόγω παραβάσεως μεγάλης διάρκειας θα είναι εφεξής πολύ μεγαλύτερη σε σύγκριση με την προγενέστερη πρακτική, ούτως ώστε να επιβάλλονται ουσιαστικές κυρώσεις για περιορισμούς «οι οποίοι παρήγαγαν επί μεγάλο χρονικό διάστημα επιβλαβείς συνέπειες» σε βάρος των καταναλωτών (απόφαση Tokai I, σκέψη 62 ανωτέρω, σκέψη 260).

111 Εξάλλου, το σημείο 1 Β, πρώτο εδάφιο, τρίτη περίπτωση, των κατευθυντήριων γραμμών δεν προβλέπει αυτόματη προσαύξηση 10 % για κάθε έτος μιας μεγάλης διάρκειας παραβάσεως, αλλά παρέχει στην Επιτροπή διακριτική ευχέρεια ως προς το ζήτημα αυτό. Από τις αιτιολογικές σκέψεις 299 και 300 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει σαφώς ότι η Επιτροπή άσκησε τη διακριτική ευχέρειά της, αποφασίζοντας να αυξήσει τα ποσά εκκινήσεως για την επιβολή προστίμων κατά 10 % για κάθε πλήρες ημερολογιακό έτος της παραβάσεως και κατά 5 % επιπλέον για κάθε πρόσθετο διάστημα παραβάσεως διάρκειας έξι έως δώδεκα μηνών, και τούτο λαμβανομένης υπόψη της μεγάλης διάρκειας του διαστήματος παραβάσεως, το οποίο υπερέβαινε κατά πολύ το διάστημα των πέντε ετών που είναι το ανώτατο όριο στην κατηγορία των λεγόμενων «μέσης διάρκειας» παραβάσεων.

112 Το γεγονός ότι η Επιτροπή επέβαλε προσαύξηση 10 % ανά έτος σε όλες τις επιχειρήσεις που μετείχαν στην παράβαση, η οποία ορθώς χαρακτηρίστηκε ως μεγάλης διάρκειας, ουδόλως αντιβαίνει στις κατευθυντήριες γραμμές, η δε επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας περί παραβιάσεως της «αρχής της φθίνουσας προσαυξήσεως των κυρώσεων» στην περίπτωση των μεγάλης διάρκειας παραβάσεων, αρχή η οποία δεν αποδείχθηκε ότι υπάρχει στο κοινοτικό δίκαιο, δεν λαμβάνει υπόψη της τον διαρκή χαρακτήρα της παραβάσεως, στοιχείο που δέχθηκε η Επιτροπή σε συνδυασμό με τον ενιαίο χαρακτήρα της παραβάσεως, χωρίς αμφισβήτηση εκ μέρους της προσφεύγουσας.

113 Συνεπώς, τίποτε δεν απαγορεύει στην Επιτροπή να προσαυξήσει το ποσό εκκίνησης για την επιβολή προστίμου στην προσφεύγουσα κατά 110 %, κατ' εφαρμογήν των κατευθυντήριων γραμμών, με το αιτιολογικό ότι η παράβαση διήρκεσε έντεκα έτη και δύο μήνες. Επιπλέον, η εν λόγω προσαύξηση κατά 110 % δεν μπορεί να θεωρηθεί προδήλως δυσανάλογη σε σχέση με τη μεγάλη διάρκεια της παραβάσεως.

114 Όσον αφορά, δεύτερον, την επιχειρηματολογία περί μη τηρήσεως της προγενέστερης πρακτικής λήψεως αποφάσεων της Επιτροπής, υπενθυμίζεται ότι νομικό πλαίσιο για την επιβολή προστίμων στον τομέα του ανταγωνισμού δεν μπορεί να αποτελέσει η εν λόγω πρακτική, αλλά μόνον ο κανονισμός 17 (απόφαση LR AF 1998 κατά Επιτροπής, σκέψη 43 ανωτέρω, σκέψη 234), και ότι οι αποφάσεις που εξέδωσε η Επιτροπή επί άλλων υποθέσεων έχουν ενδεικτικό μόνο χαρακτήρα όσον αφορά την ενδεχόμενη ύπαρξη δυσμενών διακρίσεων, διότι είναι ελάχιστα πιθανό να είναι πανομοιότυπες οι ιδιαίτερες περιστάσεις των υποθέσεων εκείνων, όπως είναι οι αγορές, τα προϊόντα, οι επιχειρήσεις και τα σχετικά χρονικά διαστήματα (αποφάσεις JCB Service κατά Επιτροπής, σκέψη 43 ανωτέρω, σκέψεις 201 και 205, και Britannia Alloys & Chemicals κατά Επιτροπής, σκέψη 43 ανωτέρω, σκέψη 60).

115 Συναφώς, η προσφεύγουσα επικαλείται τρεις αποφάσεις με τις οποίες η Επιτροπή προσαύξησε το ποσό εκκίνησης, λαμβάνοντας υπόψη τη διάρκεια της παραβάσεως μόνο μετά το δεύτερο έτος διαπράξεώς της, καθώς οι κατευθυντήριες γραμμές προβλέπουν προσαύξηση του προστίμου μόνο στην περίπτωση που η διάρκεια της παραβάσεως υπερβαίνει τη «μέση διάρκεια».

116 Πρέπει, πάντως, να επισημανθεί ότι οι υποθέσεις που επικαλείται η προσφεύγουσα δεν είναι συγκρίσιμες προς την κρινόμενη εν προκειμένω.

117 Συγκεκριμένα, στην απόφαση επί της υποθέσεως «προμονωμένοι σωλήνες» και με την απόφαση 2001/135/ΕΚ της Επιτροπής, της 5ης Ιουλίου 2000, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 81 [ΕΚ] (Υπόθεση COMP.F.1. 36.516 — Nathan-Bricolux) (ΕΕ 2001, L 54, σ. 1), η Επιτροπή έλαβε υπόψη της το γεγονός ότι, αντιθέτως προς ό,τι συμβαίνει εν προκειμένω, οι επίμαχοι περιορισμοί δεν εφαρμόστηκαν συστηματικά κατά το κρίσιμο διάστημα.

118 Με την απόφαση 2001/418/ΕΚ της Επιτροπής, της 7ης Ιουνίου 2000, σχετικά με διαδικασία δυνάμει του άρθρου 81 [ΕΚ] και του άρθρου 53 της Συμφωνίας ΕΟΧ (Υπόθεση COMP/36.545/F3 — Αμινοξέα) (ΕΕ 2001, L 152, σ. 24), η Επιτροπή επέβαλε κυρώσεις σε πολλές επιχειρήσεις για τη συμμετοχή τους σε σύμπραξη στην αγορά της λυσίνης. Η Επιτροπή αποφάσισε, καταρχήν, την επιβολή προσαυξήσεως 10 % για κάθε έτος παραβάσεως, αλλά δεν την εφάρμοσε κατά τρόπο ομοιόμορφο, χωρίς να παράσχει, συναφώς, εξηγήσεις. Με την απόφαση της 9ης Ιουλίου 2003, T-220/00, Cheil Jedang κατά Επιτροπής (Συλλογή 2003, σ. II-2473, σκέψεις 130 έως 139), το Πρωτοδικείο μεταρρύθμισε την κατάσταση, μειώνοντας την προσαύξηση που επιβλήθηκε λόγω διάρκειας, προς όφελος της επιχείρησης στην οποία είχε αρχικώς επιβληθεί προσαύξηση 10 % ανά έτος.

119 Σε κάθε περίπτωση, υπενθυμίζεται ότι η τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης πρέπει να συμβιβάζεται με την τήρηση της αρχής της νομιμότητας, σύμφωνα με την οποία ουδείς μπορεί να επικαλείται υπέρ αυτού παρανομία διαπραχθείσα προς όφελος τρίτου (απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Ιουλίου 1985, 134/84, Williams κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, Συλλογή 1985, σ. 2225, σκέψη 14 αποφάσεις της 14ης Μαΐου 1998, SCA Holding κατά Επιτροπής, σκέψη 49 ανωτέρω, σκέψη 160, και LR AF 1998 κατά Επιτροπής, σκέψη 43 ανωτέρω, σκέψη 367).

120 Αντιθέτως, πάντως, προς ό,τι ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, από τις διατάξεις του σημείου 1 Β των κατευθυντήριων γραμμών δεν προκύπτει ότι δεν πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το πρώτο έτος της παραβάσεως. Συγκεκριμένα, προβλέπεται μόνον ότι, για τις παραβάσεις σύντομης διάρκειας, κατά κανόνα μικρότερης του έτους, δεν εφαρμόζεται καμία προσαύξηση. Αντιθέτως, για τις παραβάσεις μεγαλύτερης διάρκειας εφαρμόζεται προσαύξηση η οποία μπορεί να οριστεί στο 10 % του ποσού εκκίνησης για κάθε έτος, οσάκις, όπως εν προκειμένω, η παράβαση διήρκεσε περισσότερο από πέντε έτη (απόφαση Cheil Jedang κατά Επιτροπής, σκέψη 118 ανωτέρω, σκέψη 133).

121 Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί η αιτίαση της προσφεύγουσας περί δυσανάλογης μεταχείρισής της και/ή δυσμενών διακρίσεων σε βάρος της, όσον αφορά τον καθορισμό της προσαυξήσεως του ποσού εκκίνησης για την επιβολή του προστίμου, λόγω της διάρκειας της παραβάσεως, βάσει της πρακτικής λήψεως αποφάσεων της Επιτροπής.

Επί του προβλεπόμενου στο άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 ανώτατου ορίου του προστίμου

Επί της μη εφαρμογής στην προσφεύγουσα του ανωτάτου ορίου του 10 % του παγκόσμιου κύκλου εργασιών

122 Κατά το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, η Επιτροπή μπορεί να επιβάλλει στις επιχειρήσεις που παρέβησαν το άρθρο 81 ΕΚ ή το άρθρο 82 ΕΚ πρόστιμο έως «δέκα τοις εκατό του κύκλου εργασιών που επραγματοποιήθη κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο από μία των επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν συνεργήσει στην παράβαση».

123 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, πρώτον, ότι η Επιτροπή παρέβη το προπαρατεθέν άρθρο, διότι, εν προκειμένω, έπρεπε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου αυτού, να μειώσει αυτεπαγγέλτως το βασικό ποσό του προστίμου, λαμβάνοντας υπόψη το βασικό ή το τελικό ποσό του προστίμου που είχε επιβάλει στην προσφεύγουσα στο πλαίσιο των υποθέσεων «ηλεκτρόδια γραφίτη» και «ειδικός γραφίτης», καθώς τα πρόστιμα αυτά, αθροιζόμενα με το επιβληθέν με την προσβαλλόμενη απόφαση, υπερβαίνουν κατά πολύ το 10 % του παγκόσμιου κύκλου εργασιών της. Τη λύση αυτή επιβάλλει ο σκοπός του ορισθέντος με το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 ανωτάτου ορίου του 10 %, ο οποίος έγκειται στην προστασία της επιχείρησης από υπερβολικά πρόστιμα που θα μπορούσαν θα θέσουν σε κίνδυνο την οικονομική επιβίωσή της.

124 Διευκρινίζεται ότι η Επιτροπή, ενώ μπορεί ελεύθερα να εκτιμά, υπό τον έλεγχο του Πρωτοδικείου, το αν θα προβεί σε μείωση του προστίμου, βάσει της ανακοινώσεως περί συνεργασίας, με γνώμονα τις περιστάσεις κάθε υποθέσεως, υποχρεούται εντούτοις να τηρεί το ανώτατο όριο του 10 %. Η Επιτροπή δεν διαθέτει διακριτική ευχέρεια όσον αφορά την εφαρμογή του ανωτάτου ορίου του 10 %, η οποία συνδέεται αποκλειστικά με το μέγεθος του κύκλου εργασιών κατά την έννοια του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17. Όπως επισημαίνει ο γενικός εισαγγελέας

A. Tizzano με τις προτάσεις του στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Ιουνίου 2005 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P έως C-208/02 P και C-213/02 P, Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2005, σ. I-5425, I-5439, σκέψη 125), «το ανώτατο όριο αποτελεί εξ ορισμού απόλυτο όριο που ισχύει αυτομάτως μόλις προκύψει κάποιο συγκεκριμένο μέγεθος και ανεξάρτητα από κάθε άλλο στοιχείο εκτιμήσεως».

125 Εν προκειμένω, όσον αφορά την προσφεύγουσα, το βασικό ποσό του προστίμου καθορίστηκε, σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παραβάσεως, σε 44,1 εκατομμύρια ευρώ, χωρίς να μεταβληθεί μετά την εξέταση, από την Επιτροπή, τυχόν επιβαρυντικών ή ελαφρυντικών περιστάσεων, καθώς ουδεμία τέτοια περίσταση έγινε δεκτή σε βάρος ή υπέρ της προσφεύγουσας. Πάντως, το ποσό αυτό των 44,1 εκατομμυρίων ευρώ είναι προδήλως χαμηλότερο από το όριο του 10 % του συνολικού κύκλου εργασιών της εν λόγω επιχείρησης, που το 2002 ανήλθε σε 1 112 εκατομμύρια ευρώ. Επομένως, δεν μπορούσε να μειωθεί το βασικό ποσό του προστίμου που ορίστηκε για την προσφεύγουσα και η Επιτροπή εφάρμοσε ορθώς το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17.

126 Η παρατιθέμενη στη σκέψη 123 ανωτέρω επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας προσκρούει στη σαφή διατύπωση του προαναφερθέντος άρθρου, από την οποία προκύπτει ότι το ανώτατο όριο του 10 % εφαρμόζεται χωριστά για κάθε παράβαση για την οποία η Επιτροπή επιβάλλει κυρώσεις (απόφαση Tokai II, σκέψη 52 ανωτέρω, σκέψη 377). Υπενθυμίζεται, συναφώς, ότι, για τον καθορισμό του προστίμου εντός των ορίων του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, ο εν λόγω κανονισμός επιτάσσει τη συνεκτίμηση της σοβαρότητας και της διάρκειας της «παραβάσεως».

127 Ερμηνεύοντας τη ρητή αναφορά στον κύκλο εργασιών της επιχείρησης, ο κοινοτικός δικαστής έχει αποφανθεί ότι το ανώτατο όριο του 10 % έχει προβλεφθεί προκειμένου να μην είναι τα πρόστιμα δυσανάλογα σε σχέση με το μέγεθος της επιχείρησης και, καθώς δε μόνον ο συνολικός κύκλος εργασιών μπορεί πράγματι να αποτελεί κατά προσέγγιση ένδειξη του μεγέθους αυτού, πρέπει να θεωρηθεί ότι το ποσοστό αυτό

αναφέρεται στον συνολικό κύκλο εργασιών (απόφαση Musique diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 49 ανωτέρω, σκέψη 119). Ο ορισμός αυτός του σκοπού του ανωτάτου ορίου του 10 % είναι, πάντως, απόλυτα συνυφασμένος με το γράμμα και το περιεχόμενο του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, για τα οποία έγινε λόγος στην προηγούμενη σκέψη, ο σκοπός δε αυτός δεν μπορεί να στηρίξει ερμηνεία του άρθρου αυτού αντίθετη προς το γράμμα του, όπως προτείνει η προσφεύγουσα.

128 Προς στήριξη του ισχυρισμού της, η προσφεύγουσα επικαλείται, ακόμη, την απόφαση 2003/2/ΕΚ της Επιτροπής, της 21ης Νοεμβρίου 2001, σχετικά με διαδικασία βάσει του άρθρου 81 [ΕΚ] και του άρθρου 53 της Συμφωνίας για τον ΕΟΧ (Υπόθεση COMP/E-1/37.512 — Βιταμίνες) (ΕΕ 2003, L 6, σ. 1), με την οποία η Επιτροπή έκρινε ότι δύο επιχειρήσεις υπέπεσαν η κάθε μία σε οκτώ παραβάσεις του άρθρου 81 ΕΚ και, ως εκ τούτου, τους επέβαλε οκτώ πρόστιμα. Επισημαίνεται, συναφώς, ότι κανένα από τα οκτώ αυτά πρόστιμα δεν υπερέβαινε το όριο του 10 % και ότι η παρατήρηση της προσφεύγουσας ότι το συνολικό πρόστιμο που επιβλήθηκε σε κάθε επιχείρηση δεν υπερέβαινε το 10 % του συνολικού κύκλου εργασιών της δεν αρκεί για να στοιχειοθετηθεί, εν προκειμένω, παράβαση του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 από την Επιτροπή.

129 Η προσφεύγουσα προβάλλει, δεύτερον, ότι η Επιτροπή ενήργησε, ουσιαστικά, κατά κατάχρηση εξουσίας. Η Επιτροπή επιδίωξε να αποφύγει την τήρηση του ανωτάτου ορίου του 10 %, επιβάλλοντας χωριστές κυρώσεις, με τρεις διαφορετικές αποφάσεις, για συμπεριφορά αντίθετη στο δίκαιο του ανταγωνισμού κατά το ίδιο χρονικό διάστημα.

130 Ερωτηθείσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση σχετικά με το ακριβές περιεχόμενο του ισχυρισμού αυτού, η προσφεύγουσα δήλωσε ότι δεν υποστηρίζει ότι οι συμπράξεις που εξετάστηκαν στο πλαίσιο των υποθέσεων «ηλεκτρόδια γραφίτη» και «ειδικός γραφίτης» και η σύμπραξη για την οποία εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση αφορούσαν ουσιαστικά την ίδια παράβαση.

131 Πρέπει, στο σημείο αυτό, να τονιστεί ότι η Επιτροπή μπορούσε να επιβάλει στην προσφεύγουσα τέσσερα διαφορετικά πρόστιμα, τηρώντας ως προς καθένα από αυτά τα όρια του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, καθώς η προσφεύγουσα είχε υποπέσει σε τέσσερις διαφορετικές παραβάσεις των διατάξεων του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, δεδομένου ότι, στην υπόθεση «ειδικός γραφίτης», η Επιτροπή κίνησε μία μόνο διαδικασία που κατέληξε στην έκδοση μιας μόνον αποφάσεως, με την οποία διαπιστώθηκαν δύο διαφορετικές παραβάσεις, η μία στην αγορά του ισοστατικού ειδικού γραφίτη και η άλλη την αγορά του ειδικού γραφίτη εξέλασης, και επιβλήθηκαν στην προσφεύγουσα δύο χωριστά πρόστιμα.

132 Υπό τις συνθήκες αυτές, η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας περί «παράνομης καταστρατηγήσεως» του ανωτάτου ορίου του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 είναι παντελώς αλυσιτελής. Συγκεκριμένα, όπως ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή, δεν έχει σημασία, για την εφαρμογή του εν λόγω ορίου, το αν η επιβολή κυρώσεων για διαφορετικές παραβάσεις γίνεται στο πλαίσιο μιας μόνο διαδικασίας ή κατόπιν χωριστών διαδικασιών, που δεν συμπίπτουν χρονικά, καθώς το ανώτατο όριο του 10 % εφαρμόζεται για κάθε παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ.

133 Παντελώς αλυσιτελή, με βάση τα αποδεικτικά στοιχεία που απαιτούνται για να στοιχειοθετηθεί παράβαση του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 ή κατάχρηση εξουσίας εκ μέρους της Επιτροπής, είναι και τα γενικής φύσεως επιχειρήματα της προσφεύγουσας ότι η συμπεριφορά της Επιτροπής στη συγκεκριμένη υπόθεση είχε δυσμενείς συνέπειες για την επιχείρηση, η οποία δεν είχε τη δυνατότητα οικονομικής εξυγίανσης και αποτέλεσε αντικείμενο διαρκούς δημόσιας καταγγελίας, με συνέπεια να υποστεί περαιτέρω ζημία υπό τη μορφή βλάβης της φήμης της.

134 Επισημαίνεται, τέλος, ότι η Επιτροπή μείωσε το πρόστιμο της προσφεύγουσας κατά 33 %, συνεκτιμώντας τις σοβαρές οικονομικές δυσχέρειές της και το γεγονός ότι της είχαν προσφάτως επιβληθεί, στο πλαίσιο των υποθέσεων «ηλεκτρόδια γραφίτη» και «ειδικός γραφίτης», σημαντικά πρόστιμα για τη συμμετοχή της, κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, σε άλλες συμπράξεις.

Επί της εφαρμογής του ανωτάτου ορίου του 10 % κατά τρόπο που προβάλλεται ότι προκαλεί δυσμενείς διακρίσεις υπέρ της Hoffmann

135 Σημειωτέον ότι η προσφεύγουσα δεν υποστηρίζει ότι η περίπτωσή της ήταν ανάλογη με αυτή της Hoffmann, αλλά ότι η Επιτροπή εφάρμοσε παρανόμως το ανώτατο όριο του 10 % προς όφελος της Hoffmann, καθώς το μέγεθος του συνολικού κύκλου εργασιών που έλαβε υπόψη της ήταν εσφαλμένο. Προβάλλει ότι η Hoffmann εξαγοράστηκε από τη Schunk στις 28 Οκτωβρίου 1999 και ότι το άθροισμα των βασικών ποσών που ορίστηκαν ως προς τις δύο αυτές επιχειρήσεις (53,1 εκατομμύρια ευρώ) δεν υπερέβαινε το 10 % του αθροίσματος του κύκλου εργασιών αμφοτέρων το 2002 (624,4 εκατομμύρια ευρώ), με συνέπεια να καθίσταται αδύνατη οποιαδήποτε μείωση του προστίμου κατ' εφαρμογήν του ανωτάτου ορίου 10 %.

136 Κατά το μέτρο που η προσφεύγουσα προβάλλει ότι παρανόμως μειώθηκε το πρόστιμο της Hoffmann, ακόμη και αν υποτεθεί ότι η Επιτροπή παρανόμως προέβη στη μείωση του προστίμου της επιχείρησης αυτής κατ' εσφαλμένη εφαρμογή του ανωτάτου ορίου του 10 %, υπενθυμίζεται ότι η τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, την οποία επικαλείται η προσφεύγουσα, πρέπει να συμβιβάζεται με την τήρηση της αρχής της νομιμότητας, σύμφωνα με την οποία ουδείς μπορεί να επικαλείται υπέρ αυτού παρανομία διαπραχθείσα προς όφελος τρίτου (απόφαση Williams κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, σκέψη 119 ανωτέρω, σκέψη 14 αποφάσεις της 14ης Μαΐου 1998, SCA Holding κατά Επιτροπής, σκέψη 49 ανωτέρω, σκέψη 160, και LR AF 1998 κατά Επιτροπής, σκέψη 43 ανωτέρω, σκέψη 367).

137 Υπενθυμίζεται, ακόμη, ότι η Επιτροπή οφείλει, για την εφαρμογή του ανωτάτου ορίου του 10 %, να λαμβάνει υπόψη τον κύκλο εργασιών της συγκεκριμένης επιχείρησης, δηλαδή της επιχείρησης στην οποία καταλογίζεται η παράβαση και η οποία κρίνεται, ως εκ τούτου, υπεύθυνη και είναι αποδέκτης της αποφάσεως περί επιβολής προστίμου (απόφαση του Πρωτοδικείου της 4ης Ιουλίου 2006, T-304/02, Hoek Loos κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-1887, σκέψη 116).

138 Εν προκειμένω, πάντως, διαπιστώνεται ότι η Επιτροπή έκρινε ότι η Hoffmann παρέβη το άρθρο 81 ΕΚ, καθώς συμμετείχε αυτοτελώς και με δική της ευθύνη στη σύμπραξη από τον Σεπτέμβριο του 1994 έως τον Οκτώβριο του 1999, δηλαδή προτού εξαγοραστεί από τη Schunk. Επιπλέον, μετά την εξαγορά, η Hoffmann διατήρησε τη νομική προσωπικότητά της, καθώς και αρκετές δραστηριότητες και επαρκές ενεργητικό, παρά το γεγονός ότι τη διεύθυνση της επιχείρησης είχε αναλάβει η Schunk (αιτιολογική σκέψη 256 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Επομένως, η Επιτροπή ορθώς έκρινε ότι στη Hoffmann έπρεπε να καταλογιστεί αυτοτελώς ευθύνη για την παράβαση στην οποία υπέπεσε πριν την εξαγορά της από τη Schunk και ορθώς εφάρμοσε το προβλεπόμενο στο άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 ανώτατο όριο του 10 % του κύκλου εργασιών μόνον επί του κύκλου εργασιών της Hoffmann.

139 Είναι, συνεπώς, απορριπτέοι οι ισχυρισμοί περί εσφαλμένης ή προκαλούσας δυσμενείς διακρίσεις εφαρμογής του προβλεπόμενου στο άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 ορίου του 10 % του κύκλου εργασιών, καθώς και περί «παράνομης καταστρατηγήσεως» του ορίου αυτού.

Επί των τόκων υπερημερίας

140 Η προσφεύγουσα τονίζει ότι, μετά την κοινοποίηση της προσβαλλομένης αποφάσεως και την παρέλευση της τρίμηνης προθεσμίας, επί του μη εξοφληθέντος ποσού του προστίμου υπολογίζονται αυτομάτως τόκοι υπερημερίας με επιτόκιο 5,5 %, δηλαδή με το επιτόκιο αναχρηματοδοτήσεως της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), το οποίο ήταν 2 % κατά τον κρίσιμο χρόνο, προσαυξημένο κατά 3,5 %, το δε επιτόκιο του 5,5 % μειώνεται σε 3,5 % σε περίπτωση ασκήσεως προσφυγής και εφόσον έχει συσταθεί τραπεζική εγγύηση.

141 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν αιτιολόγησε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, την επιβολή ενός τόσο υψηλού και αυθαίρετου επιτοκίου. Πρόκειται, άλλωστε για επιτόκιο απαγορευτικό, το οποίο λειτουργεί, χωρίς νομική βάση, ως

πρόσθετη κύρωση για τη χρήση ενός μέσου ένδικης προστασίας, με συνέπεια να παραβιάζεται η «γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου ότι κάθε πρόσωπο δικαιούται αποτελεσματική ένδικη προστασία, χωρίς η αναζήτησή της να το βλάπτει».

142 Επισημαίνεται ότι η SGL προέβαλε παρόμοιο ισχυρισμό στο πλαίσιο των υποθέσεων επί των οποίων εκδόθηκαν οι αποφάσεις Tokai I, σκέψη 62 ανωτέρω, και Tokai II, σκέψη 52 ανωτέρω, με τις οποίες το Πρωτοδικείο απέρριψε τον εν λόγω ισχυρισμό, η δε κρίση αυτή του Πρωτοδικείου επιβεβαιώθηκε κατ' αναίρεση από το Δικαστήριο με τις αποφάσεις της 29ης Ιουνίου 2006, C-308/04 P, SGL Carbon κατά Επιτροπής (Συλλογή 2006, σ. I-5977, σκέψεις 113 έως 118), και της 10ης Μαΐου 2007, C-328/05 P, SGL Carbon κατά Επιτροπής (Συλλογή 2007, σ. I-3921, σκέψεις 109 έως 115).

143 Υπενθυμίζεται, συναφώς, ότι, κατά πάγια νομολογία (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 25ης Οκτωβρίου 1983, 107/82, AEG κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 3151, σκέψεις 141 έως 143, και του Πρωτοδικείου της 14ης Ιουλίου 1995, T-275/94, CB κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-2169, σκέψεις 46 έως 49, και LR AF 1998 κατά Επιτροπής, σκέψη 43 ανωτέρω, σκέψεις 395 και 396), η Επιτροπή, στο πλαίσιο της εξουσίας που διαθέτει από το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, δύναται να ορίζει την ημερομηνία κατά την οποία καθίστανται απαιτητά τα πρόστιμα, καθώς και την ημερομηνία μετά την οποία οφείλονται τόκοι υπερημερίας, να καθορίζει το σχετικό επιτόκιο και τις σχετικές με την εκτέλεση της αποφάσεώς της λεπτομέρειες, απαιτώντας, ενδεχομένως, τη σύσταση τραπεζικής εγγυήσεως καλύπτουσας το κεφάλαιο και τους τόκους των επιβληθέντων προστίμων. Ελλείψει τέτοιας εξουσίας, το πλεονέκτημα που θα αντλούσαν οι επιχειρήσεις από την εκπρόθεσμη πληρωμή προστίμων θα είχε ως αποτέλεσμα την αποδυνάμωση των κυρώσεων που επιβάλλει η Επιτροπή στο πλαίσιο της μέριμνάς της για την εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού. Συνεπώς, η επιβολή τόκων υπερημερίας λόγω μη έγκαιρης καταβολής των προστίμων δικαιολογείται προς προστασία της πρακτικής αποτελεσματικότητας της Συνθήκης από τις πρακτικές που ακολουθούν μονομερώς οι επιχειρήσεις που καθυστερούν την καταβολή των επιβληθέντων σε αυτές προστίμων και για να μην ευνοούνται οι επιχειρήσεις αυτές σε σχέση με εκείνες που καταβάλλουν τα πρόστιμά τους εμπροθέσμως (απόφαση Tokai I, σκέψη 62 ανωτέρω, σκέψη 475).

144 Στο πλαίσιο αυτό, η νομολογία έχει αναγνωρίσει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να επιβάλλει τόκους υπερημερίας με το επιτόκιο της αγοράς προσαυξημένο κατά 3,5 % (αποφάσεις του Πρωτοδικείου CB κατά Επιτροπής, σκέψη 143 ανωτέρω, σκέψη 54, της 8ης Οκτωβρίου 1996, T-24/93 έως T-26/93 και T-28/93, Compagnie maritime belge transports κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1201, σκέψη 250, και LR AF 1998 κατά Επιτροπής, σκέψη 43 ανωτέρω, σκέψη 397) και, σε περίπτωση συστάσεως τραπεζικής εγγυήσεως, με το επιτόκιο της αγοράς προσαυξημένο κατά 1,5 % (απόφαση CB κατά Επιτροπής, σκέψη 143 ανωτέρω, σκέψη 54).

145 Οι νομολογιακές αυτές λύσεις στηρίζονται πλέον σε ρητή νομική βάση, καθώς έχουν ενσωματωθεί στον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) 2342/2002 της Επιτροπής, της 23ης Δεκεμβρίου 2002, για τη θέσπιση των κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 1605/2002 του Συμβουλίου, για τη θέσπιση του Δημοσιονομικού Κανονισμού που εφαρμόζεται στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 357, σ. 1), και, ειδικότερα, στο άρθρο 86 του κανονισμού αυτού, του οποίου τη νομιμότητα δεν αμφισβητεί η προσφεύγουσα. Ο κανονισμός αυτός τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2003.

146 Επισημαίνεται ότι το Πρωτοδικείο έχει δεχθεί με τη νομολογία του επιτόκια υπερημερίας 7,5 %, 13,25 % και 13,75 %, διευκρινίζοντας ότι η Επιτροπή μπορεί να χρησιμοποιήσει ως σημείο αναφοράς επιτόκιο υψηλότερο από το μέσο επιτόκιο δανεισμού που ισχύει στην αγορά, στον βαθμό που αυτό είναι αναγκαίο προς αποθάρρυνση των παρελκυστικών συμπεριφορών (βλ. απόφαση Tokai I, σκέψη 62 ανωτέρω, σκέψη 476 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Υπό τις συνθήκες αυτές, τα επιτόκια 5,5 % και 3,5 % που ορίστηκαν εν προκειμένω δεν μπορούν να θεωρηθούν δυσανάλογα υπό το πρίσμα του προαναφερθέντος θεμιτού σκοπού.

147 Η ουσία της επιχειρηματολογίας της προσφεύγουσας περί παραβιάσεως της προβαλλόμενης ως γενικής αρχής του κοινοτικού δικαίου, ότι «κάθε πρόσωπο δικαιούται αποτελεσματική ένδικη προστασία, χωρίς η αναζήτησή της να το βλάπτει», είναι να μπορεί η επιχείρηση στην οποία επιβλήθηκε πρόστιμο να ασκεί προσφυγή χωρίς να φέρει τον κίνδυνο από τις συνέπειες της απορρίψεώς της, πράγμα που εν τέλει

ισοδυναμεί με άρνηση της ratio legis της επιβολής τόκων υπερημερίας, που συνίσταται στην αποτροπή της καταχρηστικής ασκήσεως προσφυγών.

148 Εν πάση περιπτώσει, η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι η Επιτροπή, καθορίζοντας επιτόκια 5,5 % και 3,5 %, προσέβαλε το δικαίωμά της σε αποτελεσματική ένδικη προστασία, που αποτελεί γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου. Κατά τα λοιπά, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα επιτόκια που όρισε η Επιτροπή με τις αποφάσεις της επί των υποθέσεων «ηλεκτρόδια γραφίτη» και «ειδικός γραφίτης», καθώς και στην κρινόμενη υπόθεση, δεν απέτρεψαν την προσφεύγουσα από την άσκηση προσφυγής ενώπιον των κοινοτικών δικαστηρίων.

149 Εξάλλου, τα όσα προβάλλει η προσφεύγουσα σχετικά με τις συνέπειες της διάρκειας της ένδικης διαδικασίας, στοιχείο αστάθμητο και εγγενές σε τέτοιες διαδικασίες, δεν αναιρούν την παραπάνω διαπίστωση. Σημειωτέον, επίσης, ότι, προς αποφυγή των συνεπειών που ενδέχεται να έχει ως προς το ύψος των τόκων το γεγονός ότι η διάρκεια της ένδικης διαδικασίας αποτελεί αστάθμητο παράγοντα, η επιχείρηση δύναται να ζητήσει αναστολή της εκτελέσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως της Επιτροπής, με την οποία της επιβλήθηκε το πρόστιμο, ή να συστήσει τραπεζική εγγύηση, ούτως ώστε το επιτόκιο να μειωθεί από 5,5 σε 3,5 %.

150 Περαιτέρω, η προσφεύγουσα επικαλείται την πρακτική της Επιτροπής να υπολογίζει τόκους με επιτόκιο κατά 0,1 % υψηλότερο από το κατώτατο επιτόκιο αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ, επί των χρηματικών ποσών που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις προς εξόφληση των προστίμων που τους έχουν επιβληθεί, πράγμα που εξουδετερώνει τον κίνδυνο για τον οποίον γίνεται λόγος στην προηγούμενη σκέψη.

151 Κατά την προσφεύγουσα, πάντως, η πρακτική αυτή αποδεικνύει ότι η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η επιβολή χαμηλών επιτοκίων αρκεί για την αποφυγή της καταχρηστικής ασκήσεως προσφυγής, καθώς, σε αντίθετη περίπτωση, δεν θα κατέβαλλε τόκους, και ότι, ως εκ τούτου, το ποσό των οφειλόμενων εν προκειμένω τόκων δεν είναι δικαιολογημένο, τουλάχιστον όχι κατά το μέρος που οι τόκοι αυτοί υπερβαίνουν το ποσό των τόκων που καταβάλλει η Επιτροπή.

152 Η εκ μέρους της Επιτροπής καταβολή τόκων, με επιτόκιο κατά 0,1 % υψηλότερο από το κατώτατο επιτόκιο αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ, επί των χρηματικών ποσών που καταβάλλουν προσωρινώς οι επιχειρήσεις προς εξόφληση των επιβληθέντων σε αυτές προστίμων, ισοδυναμεί με τη χορήγηση στην οικεία επιχείρηση πλεονεκτήματος το οποίο δεν απορρέει από τις διατάξεις της Συνθήκης, του κανονισμού 17 ή του κανονισμού 2342/2002 (βλ., συναφώς, απόφαση CB κατά Επιτροπής, σκέψη 143 ανωτέρω, σκέψη 82) και δεν μπορεί να στηρίξει τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας. Συγκεκριμένα, η καταβολή τόκων από την Επιτροπή επί των ποσών των προστίμων για τα οποία, αργότερα, αποδεικνύεται οριστικά ότι καταβλήθηκαν αχρεωστήτως εξυπηρετεί εντελώς διαφορετικό σκοπό από εκείνον των τόκων υπερημερίας: στην πρώτη περίπτωση επιδιώκεται η αποτροπή του αδικαιολόγητου πλουτισμού των Κοινοτήτων σε βάρος μιας επιχείρησης της οποίας έγινε δεκτή η προσφυγή με αίτημα την ακύρωση του προστίμου, ενώ στη δεύτερη επιδιώκεται η αποτροπή καταχρηστικών καθυστερήσεων κατά την καταβολή του προστίμου (απόφαση Tokai II, σκέψη 52 ανωτέρω, σκέψη 414).

153 Επισημαίνεται, τέλος, ότι από τον συνδυασμό του άρθρου 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως και του εγγράφου της 11ης Δεκεμβρίου 2003, με το οποίο η Επιτροπή κοινοποίησε την προσβαλλόμενη απόφαση στην προσφεύγουσα, προκύπτει ότι είχε σαφώς διευκρινιστεί ο τρόπος υπολογισμού των τόκων υπερημερίας και ότι η Επιτροπή εκπλήρωσε έτσι την υποχρέωση αιτιολογήσεως που υπέχει από το άρθρο 253 ΕΚ.

154 Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί ο υπομνησθείς στη σκέψη 141 ανωτέρω ισχυρισμός σχετικά με τους τόκους υπερημερίας που προβλέπει η προσβαλλόμενη απόφαση.

155 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

156 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με το αίτημα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει την SGL Carbon AG στα δικαστικά έξοδα.

Βηλαράς Prek Ciucă

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 8 Οκτωβρίου 2008.

Ο Γραμματέας Ο Πρόεδρος

E. Coulon Μ. Βηλαράς

Πίνακας περιεχομένων

Ιστορικό της διαφοράς . . . . . II - 2520

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων . . . . . II - 2526

Σκεπτικό . . . . . II - 2528

Επί του καθορισμού του βασικού ποσού . . . . . II - 2528

Επί της σοβαρότητας της παραβάσεως . . . . . II - 2528

— Επί της παραβιάσεως της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως . . . . . II - 2528

— Επί της πρακτικής περί λήψεως αποφάσεων της Επιτροπής . . . . . II - 2532

— Επί της κατατάξεως των μετεχόντων στη σύμπραξη σε κατηγορίες . . . . . II - 2537

Επί της διάρκειας της παραβάσεως . . . . . II - 2549

Επί του προβλεπόμενου στο άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 ανώτατου ορίου του προστίμου . . . . . II - 2554

Επί της μη εφαρμογής στην προσφεύγουσα του ανωτάτου ορίου του 10 % του παγκόσμιου κύκλου εργασιών . . . . . II - 2554

Επί της εφαρμογής του ανωτάτου ορίου του 10 % κατά τρόπο που προβάλλεται ότι προκαλεί δυσμενείς διακρίσεις υπέρ της Hoffmann . . . . . II - 2558

Επί των τόκων υπερημερίας . . . . . II - 2559

Επί των δικαστικών εξόδων . . . . . II - 2564